

2013

RAPORT ROCZNY POLISH HISTORY MUSEUM
MUZEUM HISTORII POLSKI ANNUAL REPORT

RAPORT ROCZNY POLISH HISTORY MUSEUM
MUZEUM HISTORII POLSKI ANNUAL REPORT 2013

Muzeum Historii Polski zamknęło siódmy rok swojej działalności. Był to dla nas czas intensywnej pracy, wielu udanych przedsięwzięć wystawienniczych, naukowych i edukacyjnych, w tym wystawy „1863. Gra o niepodległość” oraz innych działań związanych z upamiętnieniem 150. rocznicy wybuchu powstania styczniowego. W związku z sześćsetleciem unii horodelskiej zorganizowaliśmy w Zamościu wystawę „Od Horodła do Horodła”. Kilkoma projektami uczciliśmy stulecie urodzin Andrzeja Bobkowskiego. Między innymi dzięki staraniom Muzeum Sejm RP ogłosił rok 2014 – Rokiem Jana Karłowicza.

Muzeum Historii Polski otrzymało szereg nagród i wyróżnień na czele z najbardziej prestiżową nagrodą „Sybilla” Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego przyznaną za najlepszą wystawę historyczną 2012 roku.

Podjęliśmy wreszcie kampanię na rzecz wpisania budowy Muzeum w obchody zbliżającej się 100. rocznicy odzyskania niepodległości.

Dziękujemy wszystkim współpracownikom i przyjaciółom Muzeum za gorące wsparcie i mamy nadzieję, że rok 2014 przyniesie zasadnicze rozstrzygnięcia dotyczące finansowania i harmonogramu prac nad budową stałej siedziby Muzeum.

The Polish History Museum has just completed its seventh year. This was a busy time for us, which included a lot of hard work, but also a number of successful exhibitions, and scientific and educational projects, including the *1863. Game for Independence* exhibition and other activities related to the commemoration of the 150th anniversary of the outbreak of the January Uprising. In connection with the 600-year anniversary of the Union of Horodło, we organized the *From Horodło to Horodło* exhibition in Zamość. We carried out several other projects to celebrate the centenary of the birth of Andrzej Bobkowski. In addition, thanks to the efforts of the Museum, the Polish Sejm proclaimed 2014 the Year of Jan Karłowicz.

In 2013, the Polish History Museum received a number of awards and honours, the most prestigious of which was the *Sybilla* award from the Minister of Culture and National Heritage, awarded for the best historical exhibition in 2012.

We also geared up our campaign to include the construction of the Museum building as part of the upcoming celebration of the 100th anniversary of Poland's independence.

I want to thank all the Museum's associates and friends for their warm support, and hope that 2014 will bring a definitive resolution in terms of the financing and construction schedule for the new permanent Museum building.

Robert Kostro

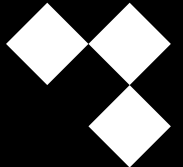
Dyrektor Muzeum Historii Polski
Director, Polish History Museum

1863. GRA O NIEPODLEGŁOŚĆ
1863. GAME FOR INDEPENDENCE

JAN KARSKI. NIEDOKOŃCZONA MISJA
JAN KARSKI. UNFINISHED MISSION

VIII PRZYSTANEK NIEPODLEGŁOŚĆ
8TH EDITION OF INDEPENDENCE STATION

GŁÓWNE PROJEKTY

MAIN PROJECTS

1863. GRA O NIEPODLEGŁOŚĆ

1863. GAME FOR INDEPENDENCE

WYSTAWA
EXHIBITION

Z okazji 150. rocznicy wybuchu powstania styczniowego Muzeum Historii Polski przygotowało wystawę „1863. Gra o niepodległość”. Ukazała ona powstanie styczniowe jako pierwszy w historii Polski ruch samoorganizacji polskich struktur państwowych i obywatelskich. Na wystawie znalazły się dokumenty, plakaty, mapy, zdjęcia powstańców oraz archiwalne fotografie stolicy autorstwa Karola Beyera.

Interaktywna ekspozycja miała formę labiryntu i była połączona z edukacyjną grą przestrzenną. Zwiedzający wcielali się w osoby z epoki, aby podjąć się odszukania losów „swojej” rodziny. Dodatkowo, przy specjalnym stole sztabowym uczestnicy poznali przebieg słynnych bitew powstańczych. Ekspozycja stworzona została w wersji mobilnej, dzięki czemu istnieje możliwość jej wypożyczenia.

Wystawa została objęta honorowym patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego i była prezentowana od 22 stycznia do 24 lutego w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie.

The Polish History Museum organized the exhibition *1863. Game for Independence* to commemorate the 150th anniversary of the outbreak of the January Uprising. The Uprising was presented as the first Polish national movement that organized its own state and civil structures. The exhibition featured documents, posters, maps, photographs of insurgents, and archival photographs of Warsaw by Karol Beyer.

The interactive exhibition took the form of a labyrinth, and was combined with a fun educational activity. Visitors assumed the role of a person from the period, and traced the fate of “their” family. In addition, a special “staff table” was set up where players could learn more about famous battles fought during the Uprising. A travelling version of the exhibition was also created, and is available for loan.

The exhibition was held under the honorary patronage of the President of the Republic of Poland Bronisław Komorowski, and ran from January 22 to February 24 in the University of Warsaw Library.

Mecenas wystawy
Exhibition Patron

JAN KARSKI. NIEDOKOŃCZONA MISJA

JAN KARSKI. UNFINISHED MISSION

PROGRAM

Muzeum Historii Polski od 2010 r. realizuje program „Jan Karski. Niedokończona misja”, którego celem jest zachowanie pamięci oraz propagowanie wiedzy o Janie Karskim. Muzeum było współorganizatorem m.in. konferencji o polskim emisariuszu na Georgetown University w Waszyngtonie oraz na Uniwersytecie Mediolańskim. W ramach programu MHP przygotowało planszową wystawę „Jan Karski. Człowiek wolności” przedstawiającą biografię Karskiego, począwszy od lat spędzonych w rodzinnej Łodzi, poprzez studia, czas wojny, kiedy to podjął próbę poinformowania świata o Zagładzie Żydów, aż po jego działalność powojenną.

The Polish History Museum's *Jan Karski. Unfinished Mission* program has been ongoing since 2010. Its aim is to preserve the memory of Jan Karski and educate people about him and his actions. Among the program's activities were conferences co-organized by the Museum at Georgetown University in Washington and the University of Milan, focusing on the Polish emissary. The Museum also put together an exhibit entitled *The World Knew: Jan Karski's Mission for Humanity* (Jan Karski. Człowiek wolności), depicting Karski's biography, from his early years, spent in his native Łódź, through his university studies, to his war-time efforts to inform the world about the ongoing extermination of the Jews, and his post-war activities.

Marszałek Sejmu RP Ewa Kopacz i dyrektor Muzeum Historii Polski Robert Kostró
Marshal of the Sejm Ewa Kopacz and Director of the Polish History Museum Robert Kostró

Prezydent RP Bronisław Komorowski wraz z małżonką
President of Poland Bronisław Komorowski and his wife

Angielska wersja ekspozycji „The World Knew: Jan Karski's Mission for Humanity” powstała przy współpracy z Ministerstwem Spraw Zagranicznych, Stałym Przedstawicielstwem RP przy ONZ, a także Instytutem Kultury Polskiej w Nowym Jorku. Pierwszy raz pokazana została w styczniu 2013 r. w siedzibie ONZ. Od tego czasu powstało 6 wersji językowych wystawy, które prezentowane były m.in. w Waszyngtonie, Chicago, Londynie, Petersburgu, Mediolanie i Ottawie. Na początku listopada uroczystego otwarcia wystawy w Centrum Icchaka Rabina w Tel Awiwie dokonał Prezydent RP Bronisław Komorowski.

An English-language version of the exhibit was created in collaboration with the Ministry of Foreign Affairs, Poland's Permanent Mission to the United Nations, and the Polish Cultural Institute in New York. The exhibit was unveiled in January 2013 at the UN headquarters. Since that time, six language versions of the exhibit have been placed on display in various cities, including Washington, D.C., Chicago, London, St Petersburg, Milan, and Ottawa, among others. In November, the opening of the exhibit at the Yitzhak Rabin Center in Tel Aviv was preceded over by the President of the Republic of Poland Bronisław Komorowski.

Prezydent Warszawy Hanna Gronkiewicz-Waltz,
dyrektor MHP Robert Kostro
President of Warsaw Hanna Gronkiewicz-Waltz,
PHM Director Robert Kostro

Muzeum Historii Polski we współpracy z regionalnymi instytucjami organizuje również na terenie całego kraju „Dni Karskiego”, dzięki którym lokalne społeczności mogą bliżej poznać postać słynnego polskiego kuriera. Oprócz wystawy – w ramach Dni – przygotowywane są panele dyskusyjne, pokazy filmów dokumentalnych oraz warsztaty edukacyjne. Z inicjatywy Muzeum w czerwcu 2013 r. w centrum Warszawy odsłonięto ławeczkę Karskiego. Jest ona trzecią w Polsce oraz szóstą na świecie tego typu rzeźbą poświęconą legendarnemu kurierowi.

W związku z przypadającą w 2014 r. setną rocznicą urodzin Jana Karskiego Muzeum Historii Polski, wspólnie z innymi instytucjami, zabiegało o ustanowienie roku 2014 – Rokiem Jana Karskiego. W grudniu 2013 r. Sejm RP przyjął stosowną uchwałę w tej sprawie.

Program „Jan Karski. Niedokończona misja” prowadzony jest pod honorowym patronatem Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego.

The Polish History Museum has been organizing *Karski Days* throughout Poland in collaboration with regional institutions, allowing local communities to learn more about the famed Polish courier. In addition to displays of the exhibit, *Karski Days* include panel discussions, documentary film screenings and educational workshops.

At the Museum's initiative, a bench featuring Karski was unveiled in Warsaw's city centre in June 2013. It was the third sculpture in Poland dedicated to the legendary courier and the sixth such work worldwide.

With the centennial anniversary of Jan Karski's birth falling in 2014, the Polish History Museum teamed up with a number of other institutions to have 2014 declared the Year of Jan Karski. In December 2013, the Sejm passed a resolution officially making such a declaration.

The Jan Karski. Unfinished Mission program is being carried out under the auspices of the President of the Republic of Poland Bronisław Komorowski.

PROJEKT
PROJECT

VIII PRZYSTANEK NIEPODLEGŁOŚĆ

8TH EDITION OF INDEPENDENCE STATION

Z okazji Święta Niepodległości Muzeum Historii Polski zorganizowało 11 listopada projekt – Przystanek Niepodległość. Główną atrakcją była gra przestrzenna „Drogi do wolności” w warszawskim Ogrodzie Saskim, w której udział wzięło blisko 5 tysięcy osób.

To celebrate Independence Day, the Polish History Museum once again organized *Independence Station*, on November 11 in Warsaw. The highlight of the event was *Roads to Freedom*, an outdoor game organized in Saxon Garden, in which nearly 5,000 people took part.

Dzięki grze uczestnicy mogli odkrywać procesy i wydarzenia, które przyczyniły się do odzyskania niepodległości Polski w 1918 r. Do wyboru były dwie trasy: dla dzieci i dorosłych. Gracze zmierzali się z zaborcami, rozmawiali z „politykami” różnych nurtów oraz inwestowali w projekty społeczne i gospodarcze.

During the game, players could explore the processes and events that led to Poland's independence in 1918. There were two routes to choose from, one for children and one for adults. Players pitted themselves against the partitioning powers, spoke with “politicians” from different factions, and invested in social and economic projects.

Z kolei najmłodszy dzięki otrzymanej od dziadka książce przenieśli się do XIX-wiecznej Polski. Najdzielniejsi podróżnicy poznali ówczesnych bohaterów i artystów, a także sprawdzili swoje umiejętności w grach i zabawach z tamtych lat.

Jak co roku, Przystankowi Niepodległość towarzyszyła okolicznościowa jednodniówka „Jesteśmy”, poświęcona historycznym wydarzeniom sprzed prawie stu lat.

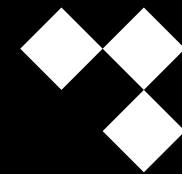
Muzeum było również jedną z instytucji uczestniczących w marszu „Razem dla Niepodległej”. MHP pokazało prezentację multimedialną poświęconą postaci Romana Dmowskiego.

Meanwhile, younger children were transported back to nineteenth-century Poland with the help of a book they received from a grandfatherly character. Brave adventurers met famous individuals and artists from the time, and tested their skills in games and activities that were played during the era.

As in past years, *Independence Station* was accompanied by a commemorative one-off booklet, dedicated to the historical events that occurred nearly a hundred years ago.

As part of its activities to commemorate Independence Day, the Museum also joined the institutions participating in the *Together for Independent Poland* march, and organized a multimedia presentation about Roman Dmowski.

OD HORODŁA DO HORODŁA...
FROM HORODŁO TO HORODŁO...
RIDER ON THE STORM – GOOGLE CULTURAL INSTITUTE
BOBKOWSKI. CHULIGAN WOLNOŚCI
BOBKOWSKI. HOOLIGAN OF FREEDOM
MIASTO I JEGO OBYWATELE. ZGORZELEC I GÖRLITZ 1945-1989
THE CITY AND ITS CITIZENS. ZGORZELEC AND GÖRLITZ, 1945-1989

WYSTAWY

EXHIBITIONS

OD HORODŁA DO HORODŁA...

FROM HORODŁO TO HORODŁO...

Z okazji 600-lecia unii polsko-litewskiej w Horodle Muzeum Historii Polski we współpracy z Muzeum Zamojskim przygotowało jubileuszową wystawę „Od Horodła do Horodła. Unia horodelska: dzieje i pamięć (1413-2013)”. Na ekspozycji można było zobaczyć m.in. akt potwierdzenia przez Zygmunta Augusta unii lubelskiej z 1569 r., kopię unii horodelskiej wykonanej w 1529 r. oraz przedstawione w multimedialnej formie malowidła rusko-bizantyjskie z XV w. z kaplicy św. Trójcy w Lublinie.

Ekspozycja poruszała dwa główne wątki tematyczne. Pierwszy dotyczył unii polsko-litewskich, ze szczególnym zwróceniem uwagi na unię horodelską z 1413 r. Drugi poświęcony został miejscu, jakie w świadomości historycznej Polaków zajmowała i zajmuje unia horodelska oraz inne unie polsko-litewskie, czego przejawem były m.in. uroczyste jubileusze tych wydarzeń obchodzone od XIX do początków XXI w.

Wystawę można było oglądać w Muzeum Zamojskim w dniach 28 września – 30 listopada. Ekspozycji towarzyszyła wystawa planszowa, która prezentowana była na Rynku w Zamościu, Horodle, Hrubieszowie oraz na Krakowskim Przedmieściu w Warszawie.

To mark the 600th anniversary of the Union of Horodło between Poland and Lithuania, the Polish History Museum, in collaboration with the Zamość Museum, prepared the commemorative exhibition *From Horodło to Horodło. The Union of Horodło: History and Memory (1413-2013)*. Among the items on display in the exhibition was the act signed by King Sigismund Augustus confirming the Union of Lublin of 1569, a copy of the Union of Horodło made in 1529, and a multimedia display of 15th-century Russo-Byzantine paintings from the chapel of the Holy Trinity in Lublin.

The exhibition focused on two main themes. The first concerned the Polish-Lithuanian Union, with particular attention being paid to the Union of Horodło of 1413. The second was the place of the Union of Horodło and other Polish-Lithuanian unions in the historical consciousness of Poles, as evidenced by the solemn observations of the anniversaries of these events from the nineteenth to the early twenty-first century.

The exhibition was on display at the Zamość Museum from September 28 to November 30. The exhibition was accompanied by an outdoor exhibit, which was presented in the market squares of Zamość, Horodło, and Hrubieszów, and on Krakowskie Przedmieście Avenue in Warsaw.

RIDER ON THE STORM – Google Cultural Institute

Nie była to znajomość akceptowana przez bliskich, ponieważ status społeczny Barbary nie odpowiadał aspiracjom rodziców Andrzeja.

Z okazji 100. rocznicy urodzin Andrzeja Bobkowskiego MHP przygotowało internetową wystawę o życiu i twórczości pisarza. „Rider on the Storm” to wystawa poświęcona autorowi „Szkiców piórkami”. Prezentuje w atrakcyjnej, multimedialnej formie, z bogatą ikonografią, życie pisarza oraz fragmenty jego twórczości. Ekspozycja o Bobkowskim jest już czwartą tego typu wystawą opracowaną przez MHP. Do tej pory powstały wystawy: „Rozdzieleni przez historię. 1939-1989”, „Jan Karski. Bohater ludzkości”, „Solidarność i upadek żelaznej kurtyny”. Wystawy dostępne są pod adresem: wystawy.muzhp.pl.

To celebrate the centennial anniversary of the birth of Andrzej Bobkowski, the Polish History Museum prepared an online exhibition on the life and work of the writer entitled *Rider on the Storm*. The exhibit presented the writer's life in an attractive, multimedia format, featuring a rich iconography and excerpts from his writings. The exhibit on Bobkowski was the fourth exhibition of this type put together to date by the Museum. Past exhibitions included *Separated by History. 1939-1989*, *Jan Karski. Humanity's Hero*, and *The Solidarity and the Fall of the Iron Curtain*. The exhibits can be visited at: wystawy.muzhp.pl.

BOBKOWSKI. CHULIGAN WOLNOŚCI BOBKOWSKI. HOOLIGAN OF FREEDOM

„Bobkowski. Chuligan wolności” to tytuł wystawy współorganizowanej przez Muzeum Historii Polski z Centrum Dialogu im. Marka Edelmana z okazji jubileuszu urodzin Andrzeja Bobkowskiego.

W ramach wystawy można było zobaczyć fotografie, listy pochodzące z prywatnych zbiorów i archiwum „Kultury” oraz przedmioty, które należały do Bobkowskich: książki, rysunki, apaszkę, którą ręcznie przyozdobiła żona pisarza Barbara. Autorkami scenariusza ekspozycji są Agnieszka Mitkowska i Joanna Podolska.

Wystawę można było oglądać od 30 września do 23 października w Teatrze Nowym Łodzi oraz w dniach 24 października – 20 listopada w Bibliotece Jagiellońskiej w Krakowie.

Dodatkowo MHP przygotowało dodatki tematyczne do „Gazety Wyborczej” oraz „Rzeczpospolitej” prezentujące sylwetkę polskiego pisarza w 100. rocznicę jego urodzin.

Bobkowski. Hooligan of Freedom is the title of an exhibition co-organized by the Polish History Museum and the Marek Edelman Dialogue Center to celebrate the anniversary of the birth of Andrzej Bobkowski.

The exhibition included photographs, letters from private collections and the archives of the journal *Kultura*, and items that once belonged to the Bobkowski family: books, drawings, and a scarf that was hand-painted by the writer's wife, Barbara. The exhibit was authored by Agnieszka Mitkowska and Joanna Podolska.

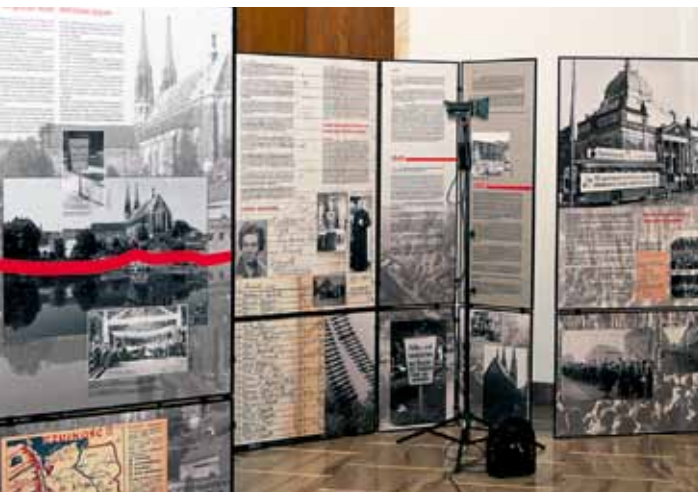
The exhibition was on display from September 30 to October 23 in the Teatr Nowy in Łódź and from October 24 to November 20 at the Jagiellonian Library in Kraków.

In addition, the Museum prepared thematic supplements to *Gazeta Wyborcza* and *Rzeczpospolita*, presenting a silhouette of the Polish writer on the centennial anniversary of his birth.

MIASTO I JEGO OBYWATELE. ZGORZELEC I GÖRLITZ 1945-1989

THE CITY AND ITS CITIZENS.
ZGORZELEC AND GÖRLITZ, 1945-1989

Kinga Hartmann-Wóycicka – Saksońska Agencja Oświatowa w Görlitz, dr Jan Gliński – jeden z bohaterów wystawy / Kinga Hartmann-Wóycicka – Saxon Education Agency in Görlitz, dr Jan Gliński – one of the people featured in the exhibit

Wystawę „Miasto i jego obywatele. Zgorzelec i Görlitz 1945-1989” można było oglądać w listopadzie w Państwowym Muzeum Etnograficznym w Warszawie. Ekspozycja została przygotowana przez Saksońską Agencję Oświatową, a jej kuratorem był dr Kazimierz Wóycicki – prezes Stowarzyszenia Przyjaciół MHP. Wystawa była próbą pokazania losów obu miast na przykładzie biografii wybranych mieszkańców.

The exhibition *The City and its Citizens. Zgorzelec and Görlitz, 1945-1989* was on display in November at the National Ethnographic Museum in Warsaw. The exhibition was prepared by the Saxon Education Agency and curated by Dr. Kazimierz Wóycicki, President of the Association of Friends of the Polish History Museum. The exhibition attempted to show the fate of the two cities through the biographies of selected inhabitants.

W 526 DNI DOKOŁA POLSKI. JAK KAZIMIERZ PALUCH UCZCIŁ X ROCZNICĘ ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI

AROUND POLAND IN 526 DAYS.
HOW KAZIMIERZ PALUCH
CELEBRATED THE 10TH
ANNIVERSARY OF POLAND'S
INDEPENDENCE

Wystawa przedstawiała pieszy rajd Kazimierza Palucha wzdłuż granic II RP w X rocznicę odzyskania niepodległości. Ekspozycja pokazywała obraz państwa polskiego w okresie 1918-1928, a także sposoby obchodzenia święta niepodległości przed wojną.

Wystawa planszowa przygotowana przez Muzeum Historii Polski od 22 maja do 13 października prezentowana była w Pałacu Jedlinka w Jedlinie-Zdroju (k. Wałbrzycha), a od 8 listopada 2013 r. do 31 stycznia 2014 r. przez Muzeum Regionalne w Janowie Lubelskim.

The exhibition focused on Kazimierz Paluch's decision to trek on foot along the length of the borders of the Second Polish Republic to mark the tenth anniversary of the nation's independence. The exhibition provided visitors with a view of the Polish state between 1918 and 1928, and of how the country's independence was celebrated before the war.

The outdoor exhibition prepared by the Polish History Museum was on display at the Jedlinka Palace in Jedlina-Zdrój (near Wałbrzych) from May 22 to October 13, and at the Regional Museum in Janów Lubelski from November 8, 2013 to January 31, 2014.

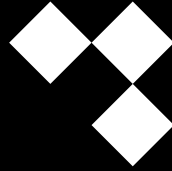

MISTRZ I UCZEŃ - WYCHOWANIE W II RP
MASTER AND STUDENT - EDUCATION IN THE SECOND POLISH REPUBLIC

FAMILIJNE ZABAWY I LEKCJE NA WYSTAWIE 1863. GRA O NIEPODLEGŁOŚĆ
FAMILY FUN AND LEARNING AT THE 1863. GAME FOR INDEPENDENCE EXHIBITION

OFERTA EDUKACYJNA - GRY PRZESTRZENNE
EDUCATIONAL OFFER - HISTORY IN GAMES

PROJEKTY **EDUKACYJNE**

EDUCATIONAL PROJECTS

MISTRZ I UCZEŃ – WYCHOWANIE W II RP

MASTER AND STUDENT – EDUCATION IN THE SECOND POLISH REPUBLIC

KONKURS
COMPETITION

„Mistrz i uczeń – wychowanie w II RP” to ogólnopolski konkurs, którego głównym celem było zachęcenie młodzieży ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych do odnalezienia i opisanie historii wychowawców żyjących i działających w okresie II RP. W 2013 r. na konkurs wpłynęło blisko 200 prac. Spośród nich jury wybrało 6 najlepszych, a ich autorzy wzięli udział w warsztatach filmowych realizowanych przez Państwową Wyższą Szkołę Filmową, Telewizyjną i Teatralną im. L. Schillera w Łodzi. We współpracy ze studentami szkoły powstały etiudy filmowe prezentujące lokalnych bohaterów. Gala finałowa wraz z pokazem filmów odbyła się 27 listopada w warszawskim kinie Iluzjon. Zwycięskie etiudy dostępne są m.in. na platformie YouTube (MuzHPtv).

Projekt realizowany był przez Muzeum Historii Polski z Fundacją Banku Zachodniego WBK oraz Państwową Wyższą Szkołą Filmową, Telewizyjną i Teatralną im. L. Schillera w Łodzi. Przewodniczącym jury był dokumentalista i wykładowca PWSFTiT, Maciej Drygas.

Master and Student – Education in the Second Polish Republic was a nationwide contest aimed at encouraging secondary school students to discover and describe the stories of educators who lived and worked in the Second Polish Republic. The competition received nearly 200 submissions, and a jury selected the six best from among them. The winners took part in a film workshop conducted by the Polish National Film School in Łódź. Working in collaboration with students from the film school, the winners produced film etudes about the local heroes featured in their works. A gala finale and screening of the films took place on November 27 in Warsaw at the Iluzjon cinema. The winning etudes are available for viewing on YouTube (MuzHPtv) and other sites.

The project was carried out jointly by the Polish History Museum, the Bank Zachodni WBK Foundation, and the Polish National Film School in Łódź. The jury was chaired by the documentary filmmaker and film school lecturer Maciej Drygas.

Od lewej: dyrektor Ośrodka Rozwoju Edukacji Piotr Dmochowski-Lipski, dyrektor Muzeum Historii Polski Robert Kostro, dyrektor Departamentu Dziedzictwa Kulturowego MKiDN Jacek Miler

From left: Director of the Centre for Education Development Piotr Dmochowski-Lipski, Director of the Polish History Museum Robert Kostro, Director of the Department of Cultural Heritage in the Ministry of Culture and National Heritage Jacek Miler

Aktorka Agnieszka Więdłocha wraz z zespołem z Gimnazjum im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Jarosławicach

Actress Agnieszka Więdłocha with students from the Marshal Józef Piłsudski Gymnasium in Jaroslawice

Warsztaty filmowe / Film workshops

Familijne zabawy i lekcje na wystawie 1863. GRA O NIEPODLEGŁOŚĆ

Family fun and learning at the
1863. GAME FOR INDEPENDENCE exhibition

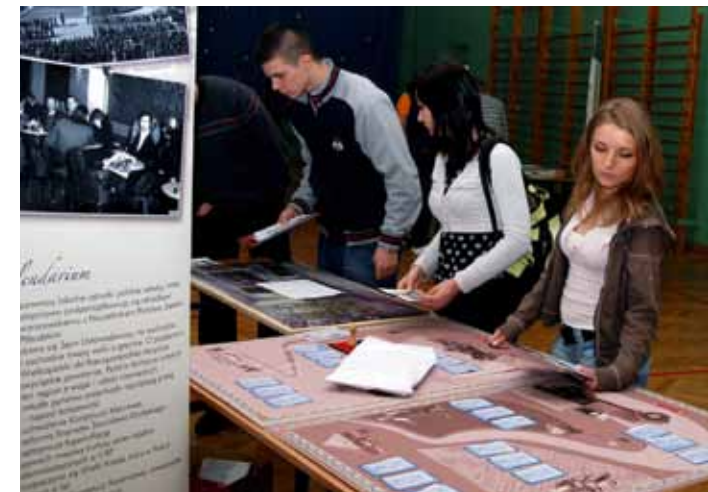
Lekcje muzealne w formie gry zostały przeprowadzone dla uczniów gimnazjów i liceów. Wzięło w nich udział ok. 4000 osób. Podczas spotkań weekendowych na wystawie przypomniano dziewiętnastowieczną literaturę dla dzieci – wiersze czytali znani aktorzy: Stanisława Celińska, Grażyna Wolszczak i Wojciech Malajkat. W trakcie warsztatów rękodzieła tworzono przedmioty na wzór biżuterii patriotycznej i poznawano elementy dziewiętnastowiecznych ubiorów.

During the exhibition, educational games and lessons were organized on weekends by the Museum for some 4,000 junior high and high school students. During these meetings, students explored works of nineteenth-century children's literature through poetry read by three well-known actors: Stanisława Celińska, Grażyna Wolszczak and Wojciech Malajkat. During the workshops, participants also created handicraft items based on historical examples of patriotic jewellery and had a chance to see examples of nineteenth-century clothing.

OFERTA EDUKACYJNA – GRY PRZESTRZENNE EDUCATIONAL OFFER – HISTORY IN GAMES

W ofercie edukacyjnej MHP znajdują się dwie gry – „Odkryj II RP”, w której uczestnicy udają się w podróż po 20-leciu międzywojennym i „Dekada 79-89”, prezentująca życie w PRL-u. Gry wypożyczone są bezpłatnie, szkoła ponosi jedynie koszty transportu. Więcej informacji: edukacja.muzhp.pl.

The Museum's educational offer includes two games: *Discover the Second Polish Republic*, in which participants take a journey through the interwar period, and *A Decade: 1979-1989*, presenting life during communism. The games are available for loan free of charge, with schools paying only the cost of transport. For more information: edukacja.muzhp.pl.

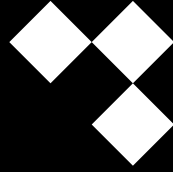

FRESH W WARSZAWIE
FRESH IN WARSAW

ANAMNESES – MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL HISTORYCZNY WE WROCŁAWIU
ANAMNESES – INTERNATIONAL FESTIVAL OF HISTORY IN WROCLAW

JUBILEUSZ 90-LECIA PROFESORÓW: PIPESA, WANDYCZA I WÓJCIKA
CELEBRATION OF THE 90TH ANNIVERSARY OF PROFS. PIPES, WANDYCZ AND WÓJCİK

FUNDUSZ STYPENDIALNY
SCHOLARSHIP FUND

PROJEKTY **MIĘDZYNARODOWE**

INTERNATIONAL PROJECTS

FRESH W WARSZAWIE

FRESH IN WARSAW

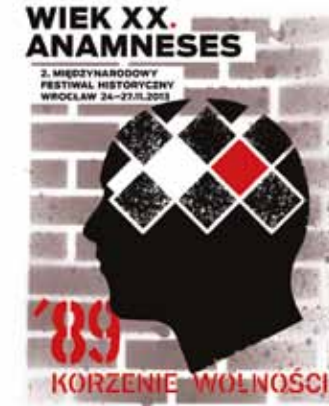

Konferencja „Frontier Research in Economic and Social History (FRESH) – Understanding the Economic Development of Eastern Europe”, której Muzeum było współorganizatorem, odbyła się w dniach 6-7 lipca. Spotkanie Wschodnioeuropejskiej Sieci Historii Gospodarczej (The Eastern European Economic History Hub), miało służyć ułatwieniu kontaktów pomiędzy historykami zajmującymi się tym regionem. Współpraca ma pomóc zrozumieć proces rozwoju gospodarczego Europy Wschodniej począwszy od średniowiecza. Na konferencji zaprezentowane zostały wykłady zagranicznych i polskich naukowców dotyczące znaczenia wzrostu gospodarczego i różnorodności społecznej, rozwoju instytucji finansowych i kapitału ludzkiego w historii. Współorganizatorem konferencji był Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego.

The conference *Frontier Research in Economic and Social History (FRESH) – Understanding the Economic Development of Eastern Europe*, co-organized by the Museum, was held on July 6-7. This meeting of the Eastern European Economic History Hub was held to facilitate contact between historians dealing with the region. Such collaboration can improve our understanding of the process of economic development in Eastern Europe since the Middle Ages. During the conference, lectures were given by Polish and foreign academics on such topics as the significance of economic growth and social diversity, and the historical development of financial institutions and human capital. The conference was co-organised by the University of Warsaw Institute of History.

ANAMNESES – MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL HISTORYCZNY WE WROCŁAWIU

ANAMNESES – INTERNATIONAL FESTIVAL OF HISTORY IN WROCLAW

Dr Ilkjong Joo, Muzeum Historii Najnowszej Korei
Dr. Ilkjong Joo, Museum of Korean Contemporary History

„89 – Korzenie Wolności” to hasło 2. Międzynarodowego Festiwalu Historycznego „Wiek XX. Anamneses”, który odbył się we Wrocławiu w dniach 24-27 listopada. Gośćmi specjalnymi tegorocznej edycji festiwalu byli historycy: prof. Richard Demarco, prof. Timothy Snyder oraz dr Ilkjong Joo.

1989 – Roots of Freedom is the theme of the 2nd International Festival of History: *The 20th Century. Anamneses*, which took place in Wrocław on November 24-27. The special guests of this year's festival were the historians Prof. Richard Demarco, Prof. Timothy Snyder and Dr. Ilkjong Joo.

Muzeum Historii Polski – jako współorganizator – przygotowało dla uczestników: wystawę „Jesień Ludów”, prezentującą zmiany polityczne w Europie w latach 80., debatę „Wyzwanie wolności – Europa po 1989 r.” z udziałem prof. Waltera Hüttera, dr. Adama Pomorskiego, Wiktora Rossa i Aleksandra Smolara, pokaz filmu „Kommunizm. Historia pewnego złudzenia. Upadek” oraz wykład dr. Ilkjong Joo – „Transformacja w Korei w latach 80.”.

As a co-organiser of the festival, the Polish History Museum prepared several events, including the *Autumn of Nations* exhibition, highlighting the political changes that took place in Europe in the 1980s; a debate on *The Challenge of Freedom – Europe after 1989*, featuring the participation of Prof. Walter Hütter, Dr. Adam Pomorski, Wiktor Ross and Aleksander Smolar; a screening of the film *Communism. The Story of a Delusion. The Fall*; and a lecture by Dr. Ilkjong Joo entitled *Transformation in Korea in the 1980s*.

JUBILEUSZ 90-LECIA PROFESORÓW: PIPESA, WANDYCZA I WÓJCIKA

CELEBRATION OF THE 90TH ANNIVERSARY OF PROF.S PIPES, WANDYCZ AND WÓJCIK

Od lewej / from left: prof. Richard Pipes, prof. Alojzy Z. Nowak

17 września Muzeum Historii Polski wraz ze Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego i Ministerstwem Spraw Zagranicznych RP zorganizowało specjalną konferencję dla uczczenia jubileuszu 90-lecia Richarda Pipesa, Piotra Wandycza i Zbigniewa Wójcika, wielkich naukowców zasłużonych dla badań wschodnich.

On September 17, the Polish History Museum, in conjunction with the University of Warsaw Centre for East European Studies, and the Ministry of Foreign Affairs, organized a special conference to celebrate the 90th anniversary of Prof.s Richard Pipes, Piotr Wandycz and Zbigniew Wójcik, three great researchers in the field of Eastern European studies.

PRZYWRACANIE ZAPOMNIANEJ HISTORII RECOVERING FORGOTTEN HISTORY

Konferencja „Przywracanie zapomnianej historii. Wyobrażenia o Europie Środkowo-Wschodniej w anglosaskich podręcznikach akademickich” (14-22 czerwca) miała na celu zmianę sposobu postrzegania Polski i Europy Środkowo-Wschodniej na Zachodzie poprzez dyskusję z autorami podręczników akademickich.

W 2013 r. analizie poddane zostały: teksty historyków zajmujących się historią obecności Żydów na ziemiach Europy Środkowo-Wschodniej (w tym ważny podręcznik „The Jews in Poland and Russia vol. I-III” Antony’ego Polonsky’ego), historia narodów w ujęciu cywilizacyjnym, a także publikacje dotyczące demokracji w najnowszej historii Europy Środkowo-Wschodniej. Wśród zaproszonych gości znaleźli się: prof. John Merriman z Yale Univesity, dyrektor Pittsburgh University Press Peter Kracht, prof. Antony Polonsky z Brandeis University oraz prof. Moshe Rosman z Bar-Ilan University.

The conference *Recovering Forgotten History. The Image of East-Central Europe in Anglo-Saxon Academic Textbooks* (June 14-22) was aimed at changing the perception of Poland and Central and Eastern Europe in the West, through discussion with the authors of academic textbooks.

The conference was a follow-up to an analysis carried out in 2013 on a number of books by historians dealing with issues such as the history of Jews in Central and Eastern Europe (including Antony Polonsky’s important textbook *The Jews in Poland and Russia*, vols 1-3), and the history of nations from a civilizational perspective, as well as on publications on the democracies and recent history of Central and Eastern Europe. Among the invited guests were Prof. John Merriman of Yale University, the director of Pittsburgh University Press Peter Kracht, Prof. Antony Polonsky of Brandeis University, and Prof. Moshe Rosman from Bar-Ilan University.

FUNDUSZ STYPENDIALNY

SCHOLARSHIP FUND

Celem Funduszu jest wspieranie badań naukowych nad historią Polski, a także przedsięwzięć propagujących za granicą wiedzę o dziejach naszego kraju. Oferta stypendialna adresowana jest do cudzoziemców, którzy zajmują się lub chcą się zajmować historią Polski.

W maju 2013 r. została rozstrzygnięta 6. edycja konkursu, w której przyznanych zostało sześć stypendiów.

Pod koniec roku ogłoszono nowy nabór wniosków do kolejnej edycji, której wyniki będą znane w pierwszej połowie 2014 r. Więcej informacji: stypendia.muzhp.pl.

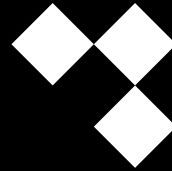
The aim of the Fund is to support research into the history of Poland and projects that help educate people abroad about the history of Poland. The scholarship is addressed to foreigners who study or would like to study Polish history.

In May 2013, six scholarships were awarded during the sixth edition of the competition.

At the end of 2013, a call for proposals for the next edition was announced, the results of which will be known in the first half of 2014. Additional information is available at: stypendia.muzhp.pl/en.

S

KOGO KRĘCI KINO HISTORYCZNE?
WHO'S INTO HISTORICAL FILMS?
TAK DALEKO, TAK BLISKO
SO CLOSE AND YET SO FAR
SZTUKA STANU WOJENNEGO
ART UNDER MARTIAL LAW
MHP TV

PROJEKTY **FILMOWE**

FILM PROJECTS

KOGO KRĘCI KINO HISTORYCZNE?

WHO'S INTO HISTORICAL FILMS?

PRZEGLĄD
FILMOWY
FILM SURVEY

VII edycja przeglądu filmowego „Kogo kręci kino historyczne?” odbyła się pod hasłem „Czas trwogi. II wojna światowa i lata 40. XX wieku w filmie”. Celem przeglądu była konfrontacja różnych wizji tego okresu w historii Europy, ukazanie tego samego doświadczenia (terror, strach, przemoc) w interpretacji twórców różnych krajów. Wśród tegorocznych projekcji znalazły się m.in.: „Mecz” (reż. Andrij Maliukow), „Pejzaż” (reż. Martin Šulík), „Niedotrzymana obietnica” (reż. Jiří Chlumský) i „Wszystko, co najważniejsze” (reż. Robert Gliński). Przegląd obejmował łącznie 9 filmów z Węgier, Słowacji, Niemiec, Jugosławii, Rosji i Polski. Przed seansami twórcy i krytycy wprowadzali w tematykę filmu. Imprezę zakończył międzynarodowy panel dyskusyjny z udziałem Roberta Glińskiego (Polska), Wolfganga Kohlhaase (Niemcy), Mikósa Tamási (Węgry). Warszawska edycja przeglądu odbyła się w dniach 5-9 czerwca w kinie Iluzjon.

We współpracy z Muzeum Historycznym m. Krakowa, oddział Fabryka Emalia Oskara Schindlera, w dniach 15-17 listopada odbyła się krakowska odsłona tegorocznej edycji przeglądu „Kogo kręci kino historyczne?”.

The seventh edition of the *Who's Into Historical Films?* film survey was held under the theme *A Time of Fear. World War II: the 1940s in Film*. The aim of the survey was to contrast different visions of this period in the history of Europe, showing the same experiences (terror, fear, and violence) as interpreted by artists from different countries. Among the films screened this year were *Match* (dir. Andrey Malyukov), *Landscape* (dir. Martin Šulík), *Broken Promise* (dir. Jiří Chlumský), and *All That Really Matters* (dir. Robert Gliński). The survey featured a total of nine films from Hungary, Slovakia, Germany, Yugoslavia, Russia, and Poland. Before the screenings, critics and individuals involved in the films discussed the themes explored in the movies. The event ended with an international panel discussion featuring Robert Gliński (Poland), Wolfgang Kohlhaase (Germany), and Mikos Tamási (Hungary). The Warsaw edition of the survey was held on June 5-9 in the Iluzjon cinema.

This year, *Who's Into Historical Films?* was also organised in Kraków on November 15-17 in collaboration with Oskar Schindler's Enamel Factory, a division of the Historical Museum of the City of Kraków.

Wolfgang Kohlhaase, reżyser / director

Miklós Tamási, reżyser / director

Robert Gliński, reżyser / director

TAK DALEKO, TAK BLISKO

SO CLOSE AND YET SO FAR

FILM

Film w reżyserii Anny Kuśmierczyk przedstawia losy osób, które doświadczyły II wojny światowej pod okupacją sowiecką, i konsekwencje deportacji, rozdzielenia, niemożności powrotu do Polski do końca ich życia. Jest to także opowieść o pamięci, budowaniu tożsamości w nowym miejscu, zerwanych i na nowo budowanych więziach, o miejscu i znaczeniu przeszłości w teraźniejszości.

Bohaterowie filmu (Ruth Goldstein, Helena Jach, Władimir Jarosz, Władimir Młyńczak, Alicja Poloczek) żyją dziś w Rosji, Izraelu, Wielkiej Brytanii i Polsce.

Materiał został zrealizowany w ramach projektu „Rodziny rozdzielone przez historię”.

The film *So Close and Yet So Far*, directed by Anna Kuśmierczyk, tells the story of people who experienced World War II under Soviet occupation and shows the consequences for them of deportation, separation, and the inability to return to Poland. It is also a story about memory, rebuilding one's identity in a new place, broken and re-built ties, and the place and significance of the past in the present.

The film's protagonists (Ruth Goldstein, Helena Jach, Władimir Jarosz, Władimir Młyńczak, Alicja Poloczek) today live in Russia, Israel, Britain, and Poland.

The material was produced as part of the *Families Separated by History* project.

SZTUKA STANU WOJENNEGO

ART UNDER MARTIAL LAW

FILM

W rocznicę wprowadzenia stanu wojennego 13 grudnia Muzeum Historii Polski i Dom Spotkań z Historią zorganizowały premierowy pokaz filmów dokumentalnych poświęconych sztuce stanu wojennego pt. „Literatura i prasa podziemna” oraz „Aktorzy w stanie wojennym”. Po pokazie odbyło się spotkanie z udziałem m.in. reżysera Pawła Woldana.

On the anniversary of the introduction of martial law on December 13, 1981, the Polish History Museum and the History Meeting House held a premiere screening of two documentary films devoted to art produced during martial law: *Literature and the Underground Press* and *Actors Under Martial Law*. After the screening, there was a meeting featuring, among others, director Paweł Woldan.

MHP TV

W ramach projektu MHP TV na stronach internetowych Muzeum oraz portalach społecznościowych (m.in. YouTube, Dailymotion oraz Vimeo) systematycznie zamieszczane są krótkie filmy dokumentalne. Głównym celem inicjatywy jest promocja treści historycznych oraz działalności Muzeum.

W 2013 r. powstało wiele filmów tematycznych poświęconych ważnym wydarzeniom związanym z historią Polski, w tym: „Powstanie styczniowe”, „Powstanie w getcie warszawskim”, „Zbrodnia wołyńska 1943-1945”, „Józef Rymer – pierwszy wojewoda śląski”, „70. rocznica bitwy pod Lenino” oraz „Zakazane słowo: NORWEGIA” o 30. rocznicy przyznania Lechowi Wałęsie Pokojowej Nagrody Nobla.

Short documentaries are regularly published as part of the MHP TV project on the Museum's website and social networking sites (including YouTube, Dailymotion, and Vimeo). The main objective of the initiative is to promote historical online resources and the Museum's activities.

In 2013, a number of films were produced dealing with important events in Polish history, including *January Uprising*, *Warsaw Ghetto Uprising*, *Wołyń Massacres: 1943-1945*, *Józef Rymer: First Silesian Provincial Governor*, *70th Anniversary of the Battle of Lenino*, and *Forbidden Word: Norway about the 30th anniversary of Lech Wałęsa's being awarded the Nobel Peace Prize*.

PÍLSUDSKI JAKIM GO ZNAŁEM
PIŁSUDSKI AS I KNEW HIM

WIELKIE KSIĘSTWO LITEWSKIE. WSPÓLNA HISTORIA, PODZIELONA PAMIĘĆ
THE GRAND DUCHY OF LITHUANIA. COMMON HISTORY, DIVIDED MEMORY

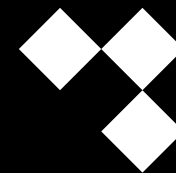
HISTORIE POLSKI W XIX WIEKU
POLISH HISTORIES IN THE 19TH CENTURY

POLSKA A TURCJA 1683-1792
POLAND AND TURKEY, 1683-1792

POLSKA NASZYCH PRAGNIĘŃ, POLSKA NASZYCH MOŻLIWOŚCI.
THE POLAND OF OUR DESIRES, THE POLAND OF OUR ABILITIES: A 'POLISH POLITICS' ANTHOLOGY

ANTOLOGIA „POLITYKI POLSKIEJ”

WOLNE LICENCJE W NAUCE. INSTRUKCJA
FREE LICENSES IN RESEARCH. INSTRUCTIONS

WYDAWNICTWA

PUBLICATIONS

PIŁSUDSKI JAKIM GO ZNAŁEM

PIŁSUDSKI AS I KNEW HIM

Leon Wasilewski

„Piłsudski jakim Go znałem” to tytuł nowego wydania publikacji bliskiego współpracownika Józefa Piłsudskiego, Leona Wasilewskiego, która po raz pierwszy ukazała się w 1935 r. Edycja przygotowana i opracowana przez MHP została wzbogacona o nowy wstęp oraz obszerne przypisy.

Książka jest pierwszą z serii „100-lecie niepodległości. Wspomnienia i pamiętniki” opracowanej przez MHP, a której pomysłodawcą jest prof. dr hab. Andrzej Friszke, członek Rady Muzeum i wybitny historyk dziejów Polski XX wieku. Celem serii wydawniczej jest uczczenie pamięci zasłużonych budowniczych Polski niepodległej z 1918 r.

W ramach serii przewidziana jest reedycja kilkunastu niepublikowanych lub dawno niewznawianych pamiętników i dzienników czołowych postaci polskiego życia publicznego, ukazujących kulisy życia politycznego i intelektualnego II Rzeczypospolitej oraz I i II wojny światowej. Dzięki przystępnemu opracowaniu te ważne źródła historyczne będą służyć zarówno badaczom historii, jak i szerszemu gronu czytelników.

Piłsudski As I Knew Him is the title of a new edition of a book written by a close associate of Józef Piłsudski, Leon Wasilewski, and originally published in 1935. The new edition, prepared and edited by the Polish History Museum, includes a new introduction and extensive footnotes.

The book is the first in the series *100 Years of Independence. Memoirs and Diaries*, being compiled by the Museum, and the brainchild of Prof. Andrzej Friszke, a member of the Museum's advisory council and a prominent historian specialising in the history of Poland in the 20th century. The aim of the series is to honour the memory of those who helped to build an independent Poland after 1918.

As part of the series, new editions are planned of several unpublished or long un-reprinted diaries and journals of leading figures in Polish public life, providing a behind-the-scenes look at political and intellectual life in the Second Polish Republic and during World Wars I and II. These accessible editions will be important historical resources for both professional researchers of history, and general readers.

WIELKIE KSIĘSTWO LITEWSKIE. WSPÓLNA HISTORIA, PODZIELONA PAMIĘĆ

THE GRAND DUCHY OF LITHUANIA.
COMMON HISTORY, DIVIDED MEMORY

Alfredas Bumblauskas

Książka stanowi obraz dziejów Wielkiego Księstwa Litewskiego w ujęciu jednego z czołowych współczesnych historyków litewskich. Publikacja – uzupełniona rozdziałami specjalnie dopisanymi do wydania polskiego, odwołującymi się do różnic poglądów historyków litewskich na dzieje kraju – odbiega od punktu widzenia historyków polskich.

The book provides a look at the history of the Grand Duchy of Lithuania from the perspective of one of Lithuania's leading contemporary historians. The publication, supplemented with chapters written specifically for the Polish edition, points out the different ways that Lithuanian historians view the history of their country – and how these depart from the points of view of Polish historians.

HISTORIE POLSKI W XIX WIEKU POLISH HISTORIES IN THE 19TH CENTURY

redakcja / edited by Andrzej Nowak

Publikacja pod redakcją prof. Andrzeja Nowaka to czterotomowe wydawnictwo będące rezultatem wieloletniego projektu realizowanego przez Muzeum Historii Polski. W 2013 r. zostały wydane trzy tomy. Jest to nowa synteza naszych dziejów, obejmująca porzbirowe dzieje Rzeczypospolitej, która skupiła wokół idei książki grupę wybitnych autorów, specjalistów w zakresie historii XIX i początków XX w., reprezentujących różne ośrodki akademickie w kraju.

This four-volume work, edited by Prof. Andrzej Nowak, is the result of a multi-year project run by the Polish History Museum. The first three volumes were published in 2013. It provides a new synthesis of Poland's post-partition history, featuring the ideas of eminent scholars of Poland's history in the nineteenth and early twentieth centuries from various Polish academic institutions.

POLSKA A TURCJA 1683-1792
POLAND AND TURKEY, 1683-1792
Władysław Konopczyński

„Polska a Turcja 1683-1792” to tytuł pierwszego tomu nowej serii Biblioteki Klasyki Historiografii, przygotowanej przez Ośrodek Myśli Politycznej we współpracy z Muzeum. Publikacja została wydana we wrześniu w ramach 330. rocznicy bitwy pod Wiedniem. Autor ukazuje w niej zapomniane – nawet przez wielu zawodowych historyków – fragment dziejów I RP, gdy część elit pogrążonej w kryzysie wewnętrznym i coraz bardziej ulegającej zewnętrznej presji Rzeczypospolitej uznała, że dla jej wzmocnienia, a może wręcz ocalenia, należy porozumieć się z dotychczasowym wielkim wrogiem. W serii BKH ukażą się także inne klasyczne monografie prof. Konopczyńskiego (m.in. o stosunkach polsko-szwedzkich), a także prace innych wybitnych historyków.

Poland and Turkey, 1683-1792 is the first volume in a new series: the Library of Classic Works in Historiography. The series is being prepared by the Center for Political Thought in cooperation with the Museum. The book was released in September as part of the commemoration of the 330th anniversary of the Battle of Vienna. In it, the author sheds light on forgotten (even by many professional historians) moments in the history of the First Polish Republic, where one part of the Republic's elite – who were suffering an internal crisis and becoming increasingly susceptible to external pressure of the Republic – decided that the nation's best interests, and perhaps even its survival, demanded an agreement be reached with its former arch-enemy. Among the works to be published in the series are other classic monographs by Prof. Konopczyński (including a work on Polish-Swedish relations), and works by other eminent historians.

**POLSKA NASZYCH PRAGNIEŃ, POLSKA NASZYCH
MOŻLIWOŚCI. ANTOLOGIA „POLITYKI POLSKIEJ”**
THE POLAND OF OUR DESIRES, THE POLAND OF
OUR ABILITIES: A ‘POLISH POLITICS’ ANTHOLOGY
redakcja / edited by Małgorzata Bartyzel, Artur Wołek

„Polityka Polska” – pismo środowiska Ruchu Młodej Polski (RMP) – stała się w latach 80. XX w. głównym ośrodkiem krystalizacji myśli i strategii prawicowej opozycji antykomunistycznej. Pismo było szkołą myślenia i działania politycznego dla ludzi, którzy w latach 90. znaleźli się w tak odmiennych ugrupowaniach jak Unia Demokratyczna, Partia Konserwatywna i Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe, redagowali „Życie”, „Gazetę Wyborczą” i „Gościa Niedzielnego”. Antologia przygotowana przez MHP we współpracy z Ośrodkiem Myśli Politycznej ma na celu przyjrzenie się „Polityce Polskiej” właśnie z perspektywy jej znaczenia dla polityki polskiej lat 80. i 90.

Polish Politics, the official magazine of the Young Poland Movement, became an important vehicle for crystallizing the thoughts and strategy of the right-wing anti-communist opposition. The magazine acted as a school of thought and political action for people who later in the 1990s found themselves in such diverse groupings as the Democratic Union, the Conservative Party, and the National Christian Union, including the editorial staff of *Życie*, *Gazeta Wyborcza*, and *Gość Niedzielny*. The anthology, being prepared by the Museum in cooperation with the Center for Political Thought, looks at *Polish Politics* from the perspective of its impact on Polish politics in the 1980s and 1990s.

WOLNE LICENCJE W NAUCE. INSTRUKCJA FREE LICENSES IN RESEARCH. INSTRUCTIONS

Owoc współpracy zespołu projektu BazHum Muzeum Historii Polski z Centrum Cyfrowym – praktyczny przewodnik po świecie otwartego dostępu do zasobów naukowych.

Publikacja „Wolne licencje w nauce. Instrukcja” skierowana jest do autorów i wydawców, przede wszystkim zajmujących się humanistyką, chcących dowiedzieć się, jak efektywnie udostępniać i zwiększać widoczność swoich prac w sieci dzięki wolnym licencjom oraz na co zwracać uwagę, podpisując umowy. Instrukcja powstała metodą book-sprintu (kolektywnego i szybkiego pisania książek) i razem z seminarium przeznaczonym dla zespołów redagujących czasopiśma naukowe, składa się na działania inauguracyjne projektu „Biblioteka Otwartej Nauki” (bon.edu.pl), którego MHP jest partnerem.

The fruit of collaboration between the Polish History Museum's BazHum project team and the Digital Center: a practical guide to the world of open access research resources.

The publication *Free Licenses in Research. Instructions* is addressed to authors and publishers, primarily those engaged in work in the humanities, who want to learn how to effectively share and increase the visibility of their work on the web through free licenses, and what to bear in mind when signing agreements. The guide was created using the Book Sprint method (to quickly write books collectively), and, along with a seminar designed for teams editing academic journals, comprised the activities that initiated the *Open Knowledge Library* project run by the Digital Center (bon.edu.pl), of which the Museum is a partner.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA
RESEARCH AND ACADEMIC ACTIVITIES

PAMIĘĆ I ODPOWIEDZIALNOŚĆ w 150-lecie powstania styczniowego

MEMORY AND RESPONSIBILITY
150 years after the January Uprising

KONFERENCJA
CONFERENCE

16 stycznia na Uniwersytecie Łódzkim odbyła się konferencja „Pamięć i odpowiedzialność” zrealizowana przez MHP we współpracy z Centrum im. Tocqueville'a poświęcona miejscu powstania styczniowego w świadomości historycznej. Przedmiotem debaty były przyczyny i konsekwencje powstania zarówno w sferze materialnej, jak i duchowej. Uczestnicy zastanawiali się, jakie wartości dla współczesnych Polaków niesie ze sobą tradycja tego powstania. W konferencji uczestniczyli m.in. prof. Tomasz Bocheński, prof. Wiesław Caban, prof. Tomasz Gąsowski, dr hab. Robert Gwiazdowski, dr Józef Oleksy oraz dr Kazimierz M. Ujazdowski.

On January 16, the conference *Memory and Responsibility*, organized by the Museum in collaboration with the Alexis de Tocqueville Center, was held at the University of Łódź. The event was devoted to the place of the January Uprising in historical consciousness. At the centre of discussion were the causes and consequences of the Uprising in both material, and spiritual terms. Participants considered what values the Uprising and its traditions hold for Poles today. Among those attending the conference were Prof. Tomasz Bocheński, Prof. Wiesław Caban, Prof. Tomasz Gąsowski, Dr. Robert Gwiazdowski, Dr. Józef Oleksy, and Dr. Kazimierz M. Ujazdowski.

WIELKA MAŁA HISTORIA

PROJEKT
PROJECT

A GREAT SMALL HISTORY

The *Great Small History* project asks the question: “what narrative does today’s regional and local history demand?” The initiative is being organized by the Polish History Museum along with the Association of Friends of the Polish History Museum. Historians and representatives of institutions involved in local and regional history have been invited to participate. During the first edition of the *Great Small History* project the National Ethnographic Museum in Warsaw hosted the exhibition *The City and its Citizens. Zgorzelec and Görlitz, 1945-1989*, which was accompanied by the conference *A Great Small History: Borderlands in a Common Europe*.

Projekt „Wielka mała historia: jakiej narracji potrzebuje dzisiaj historia regionalna i lokalna?” to inicjatywa Muzeum Historii Polski i Stowarzyszenia Przyjaciół MHP, do udziału w której zaproszeni zostali historycy i instytucje zajmujące się historią lokalną i regionalną. W ramach pierwszej edycji projektu „Wielka mała historia...” w listopadzie w Państwowym Muzeum Etnograficznym w Warszawie pokazano wystawę „Miasto i jego obywatele. Zgorzelec i Görlitz 1945-1989”, której towarzyszyła konferencja „Wielka mała historia: pogranicza we wspólnej Europie”.

MIĘDZY MISJĄ A KRUCJATĄ: KONFRONTACJE RELIGIJNE W ŚREDNIOWIECZU

BETWEEN THE MISSION AND THE CRUSADE:
RELIGIOUS CONFRONTATIONS IN THE MIDDLE AGES

Warsztaty poświęcone kwestiom religii w średniowiecznej Europie odbyły się 7 czerwca w Instytucie Historycznym UW. Wśród prelegentów byli prof. Philippe Buc (Uniwersytet Wiedeński), dr hab. Stanisław Rosik (Uniwersytet Wrocławski) i prof. Leszek Słupecki (Uniwersytet Rzeszowski). Konferencja została zorganizowana przez Muzeum Historii Polski, Niemiecki Instytut Historyczny w Warszawie oraz Instytut Historyczny UW.

A workshop on issues related to religion in medieval Europe was held on June 7 at the University of Warsaw Institute of History. Among the speakers were Prof. Philippe Buc (University of Vienna), Prof. Stanisław Rosik (University of Wrocław) and Prof. Leszek Słupecki (University of Rzeszów). The conference was organized by the Polish History Museum, the German Historical Institute in Warsaw, and the University of Warsaw Institute of History.

Od lewej: Maksymilian Sas Uniwersytet Warszawski, prof. Wojciech Falkowski Uniwersytet Warszawski, prof. Philippe Buc Uniwersytet Wiedeński

From left: Maksymilian Sas University of Warsaw, Prof. Wojciech Falkowski University of Warsaw, Prof. Philippe Buc University of Vienna

POLITYKA HISTORYCZNA W ROSJI

HISTORICAL POLITICS IN RUSSIA

WYKŁAD
LECTURE

12 września we wrocławskim Ossolineum odbył się wykład otwierający cykl spotkań poświęconych polityce historycznej państw europejskich. Pierwsze spotkanie dotyczyło rosyjskiej polityki historycznej. Partnerem wykładów było Muzeum Historii Polski. Gościem spotkania był prof. Aleksiej Miller, pracownik Instytutu Informacji Naukowej w Dziedzinie Nauk Społecznych Rosyjskiej Akademii Nauk, profesor wizytujący na Uniwersytecie Europy Środkowej w Budapeszcie.

On September 12 in the Ossolineum in Wrocław, the opening lecture was held in a series of meetings devoted to the historical politics of European countries. The first meeting was about Russia's historical politics. The Polish History Museum was a partner in the lecture series. The guest speaker was Prof. Alexei Miller, an employee of the Institute of Scientific Information in the Social Sciences at the Russian Academy of Sciences, and a visiting professor at Central European University in Budapest.

POWSTANIE STYCZNIOWE W ŚWIADOMOŚCI POLAKÓW I LITWINÓW – KONFRONTACJA PAMIĘCI

THE JANUARY UPRISING IN THE CONSCIOUSNESS OF POLES AND LITHUANIANS – CONTRASTING MEMORIES

CYKL
SEMINARIÓW
SEMINAR
SERIES

W dniach 13-16 listopada w Warszawie odbyło się drugie spotkanie seminaryjne studentów Instytutu Historycznego UW oraz Wydziału Historycznego Uniwersytetu Wileńskiego. Projekt został zorganizowany przez Uniwersytet Warszawski oraz Muzeum Historii Polski. Tematem realizowanego przez polskich i litewskich studentów projektu (pod opieką pracowników z obu uniwersytetów) były problemy wzajemnych kontaktów i więzi polsko-litewskich w dobie powstania styczniowego oraz pamięć o nich w XX i XXI wieku.

On November 13-16, a second seminar meeting was held in Warsaw for students of the University of Warsaw Institute of History and the University of Vilnius Faculty of History. The project was organized by the University of Warsaw and the Polish History Museum. The themes explored in the project by the Polish and Lithuanian students (under the supervision of staff from both universities) included mutual contacts and Polish-Lithuanian relations in the era of the January Uprising, and the memory of these in the 20th and 21st centuries.

UNIA W HORODLE NA TLE STOSUNKÓW POLSKO-LITEWSKICH OD KREWA DO ZARĘCZENIA WZAJEMNEGO OBOJGA NARODÓW

KONFERENCJA
NAUKOWA
ACADEMIC
CONFERENCE

UNION OF HORODŁO IN THE CONTEXT OF POLISH-LITHUANIAN RELATIONS FROM THE UNION OF KREWO TO THE COMMONWEALTH OF TWO NATIONS

Od lewej: prezydent Zamościa Marcin Zamojski, marszałek Stowarzyszenia Potomków Sejmu Wielkiego Andrzej Krzyżanowski
From left: President of Zamość Marcin Zamojski, Marshal of the Society of the Descendants of the Great Sejm Andrzej Krzyżanowski

Doradca Prezydenta RP ds. historii i dziedzictwa narodowego prof. Tomasz Nałęcz
Presidential advisor on matters relating to history and national heritage Prof. Tomasz Nałęcz

Na pierwszym planie po lewej wicekanclerz Stowarzyszenia Potomków Sejmu Wielkiego Michał Kwilecki
In the foreground on the left, Vice-chancellor of the Society of the Descendants of the Great Sejm Michał Kwilecki

Otwarcie wystawy „Od Horodła do Horodła” w Zamościu towarzyszyła międzynarodowa konferencja naukowa, która odbyła się w dniach 27-28 września. Inicjatorem wydarzenia było Stowarzyszenie Potomków Sejmu Wielkiego, a MHP współorganizatorem. Podczas dwudniowych obrad o różnych aspektach polsko-litewskich porozumień dyskutowali naukowcy z Polski, Litwy, Białorusi, Ukrainy, Rosji, Niemiec i Wielkiej Brytanii.

The opening of the exhibition *From Horodło to Horodło* in Zamość was accompanied by an international academic conference, held September 27-28. The event was initiated by the Association of Descendants of the Great Sejm, and co-sponsored by the Polish History Museum. During two days of sessions, various aspects of the agreements signed between Poland and Lithuania were discussed by academics from Poland, Lithuania, Belarus, Ukraine, Russia, Germany, and the UK.

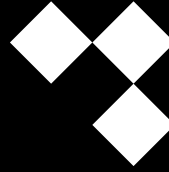

dzieje.pl
MULTIMEDIALNY PORTAL HISTORYCZNY
MULTIMEDIA HISTORY WEBSITE

RODZINY ROZDZIELONE PRZEZ HISTORIE
FAMILIES SEPARATED BY HISTORY

BazHum.pl – BAZA BIBLIOGRAFICZNA
BIBLIOGRAPHIC DATABASE AND MAZOVIA HUMANITIES

I KOLEKCJA MAZOWIECKIE CZASOPISMA HUMANISTYCZNE
JOURNALS COLLECTION

PROJEKTY

INTERNETOWE

INTERNET PROJECTS

dzieje.pl

MULTIMEDIALNY PORTAL HISTORYCZNY

MULTIMEDIA HISTORY WEBSITE

Muzeum Historii Polski wspólnie z Polską Agencją Prasową prowadzi stronę internetową o tematyce historycznej: **dzieje.pl**. Portal dzieje.pl to kilkaset tekstów dotyczących najnowszej historii Polski oraz bogato ilustrowany codzienny serwis historyczny. Strona obok informacyjnej pełni funkcję edukacyjną, można na niej znaleźć specjalnie przygotowane moduły i materiały na temat ważnych wydarzeń historycznych i rocznic. Uzupełnieniem treści historycznych są filmy przybliżające wydarzenia historyczne i kulturalne.

W 2013 r. stworzono specjalną zakładkę dotyczącą ochrony zabytków i dziedzictwa narodowego wraz z mapą przedstawiającą ochronę zabytków kultury polskiej za granicą, którymi opiekuje się MKiDN. Przygotowano również moduł

The Polish History Museum in collaboration with the Polish Press Agency runs a website on historical themes: **dzieje.pl**. The website contains hundreds of texts on the recent history of Poland and a richly illustrated history-related informational service, which is updated daily. In addition to providing information, it also performs an educational role, offering specially prepared modules and materials on important historical events and anniversaries. Complementing the historical content are movies about historical and cultural events.

In 2013, a special section was created dedicated to the protection of Poland's historical and cultural heritage, including a map showing Polish cultural monuments abroad that are under the protection of the Ministry of Culture. A *History in Numbers* module has also been added, presenting infographics, charts and maps, and a calendar of anniversaries.

A multimedia section has also been created, dedicated to the most important historical anniversaries in 2013 – including the 150th anniversary of the January Uprising, the 70th anniversary of the Warsaw Ghetto Uprising, the 70th anniversary of the Wołyń Massacres, and the 30th anniversary of Lech Wałęsa's receipt of the Nobel Peace Prize.

In addition, a mobile application for the dzieje.pl website for smartphones and tablets was launched, along with the *Your Stories* module for social networking sites, which publishes texts, photos and videos on local history, forgotten monuments, unknown individuals, and family stories related to the

„Historia w liczbach” prezentujący infografiki, wykresy i mapy, oraz rozbudowano kalendarz rocznic. Opracowane zostały również multimedialne zakładki poświęcone najważniejszym rocznicom historycznym w 2013 r. – m.in. 150. rocznicy powstania styczniowego, 70. rocznicy powstania w getcie warszawskim, 70. rocznicy zbrodni wołyńskiej, 30. rocznicy przyznania Pokojowej Nagrody Nobla dla Lecha Wałęsy.

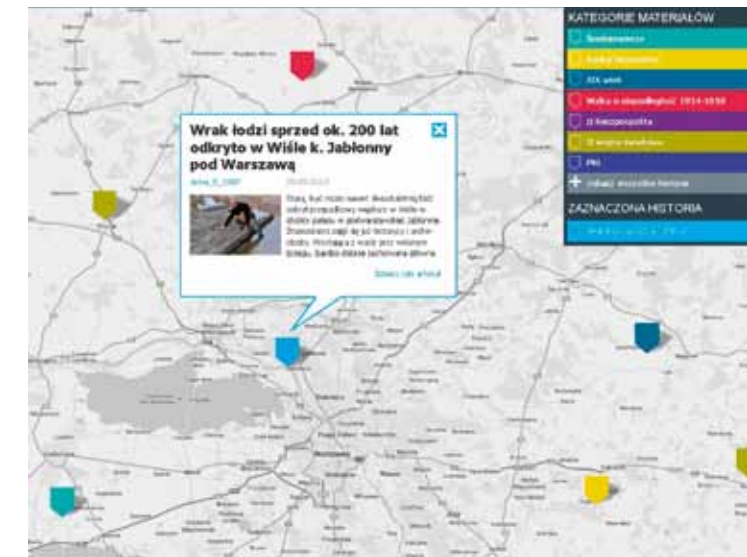
Dodatkowo uruchomiono aplikację mobilną portalu dzieje.pl na smartfony i tablety oraz moduł społecznościowy „Wasze historie”, publikujący nadesłane przez internautów teksty i zdjęcia oraz filmy dotyczące historii lokalnych, zapomnianych zabytków, nieznanych postaci czy opowieści rodzinnych związanych z dziejami Polski.

Istotnym elementem działalności portalu jest popularyzacja ważnych dla Polski wątków historycznych. Cel ten jest realizowany m.in. za pomocą quizów historycznych. W 2013 r. zorganizowano multimedialny konkurs „Jazzmani, bigbi-towcy, rockmani. Muzyka w PRL-u” poświęcony historii polskiej muzyki rozrywkowej z okresu Polski Ludowej.

history of Poland, sent by Internet users.

A key element of the site's activity is promoting historical themes of significance for Poland. One way this goal is achieved is quizzes on historical topics. In 2013, a multimedia competition was organized entitled *Jazz, Big Beat, and Rock: Music in the Polish People's Republic*, dedicated to the history of Polish music from the period of communism.

polishhistory.pl

PORTAL
WEBSITE

Portal stanowi nowoczesne narzędzie badawcze i swoiste kompendium wiedzy historycznej. Adresowany jest przede wszystkim do naukowców prowadzących badania dotyczące dziejów Polski, ale jego oferta może również zainteresować studentów i doktorantów nauk historycznych i humanistycznych oraz wszystkich miłośników historii. Celem portalu jest stworzenie platformy informacji niezbędnych dla polskich i zagranicznych badaczy dziejów Polski, w tym informowanie o odbywających się imprezach, konferencjach i spotkaniach dotyczących historii Polski oraz prezentowanie przeglądu interesujących nowości wydawniczych z zakresu historii państwa i społeczeństwa polskiego.

Ważną częścią portalu są bazy danych gromadzące informacje o muzeach, bibliotekach, archiwach i studiach historycznych w Polsce. Stale aktualizowane są także bazy zasobów cyfrowych i filmów historycznych. Portal tworzony jest również w wersji angielskiej.

The website, on which content is provided in both Polish and English, is a modern research tool and a compendium of historical knowledge. It is addressed primarily to professionals conducting research on the history of Poland, but also contains material of interest to undergraduate and graduate students in history and other areas of the humanities, as well as to history lovers in general. The aim of the website is to create a platform for sharing information of key importance to Polish and foreign researchers of Polish history, including information about ongoing events, conferences and meetings related to Polish history, and for providing an overview of interesting new publications on the history of the Polish state and society.

An important part of the website is a database of information on museums, libraries, archives, and historical studies in Poland. Its database of digital resources and historical films is also constantly updated.

BazHum.pl – BAZA BIBLIOGRAFICZNA I KOLEKCJA MAZOWIECKIE CZASOPISMA HUMANISTYCZNE

BIBLIOGRAPHIC DATABASE AND MAZOVIA HUMANITIES JOURNALS COLLECTION

PROGRAM

Celem programu jest digitalizacja i udostępnienie w internecie najważniejszych polskich czasopism humanistycznych w bezpłatnym serwisie **bazhum.pl**. Baza bibliograficzna BazHum udostępnia informacje dotyczące zawartości 326 czasopism, ponad 335 tysięcy artykułów. Od maja 2013 r. BazHum znajduje się na liście baz referencyjnych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego uwzględnianych przy ewaluacji czasopism naukowych. W serwisie **bazhum.pl** udostępniona została także pełnotekstowa zawartość czasopism, w tym wszystkich roczników „Przeglądu Historycznego”.

W ramach projektu BazHum powstała pełnotekstowa kolekcja Mazowieckie Czasopisma Humanistyczne (**mazowsze.hist.pl**) zawierająca zdigitalizowane czasopisma dotyczące historii, kultury i społeczeństwa Mazowsza. Baza została utworzona przez Muzeum Historii Polski we współpracy z regionalnymi instytucjami kultury. Obecnie kolekcja składa się z 9,5 tys. artykułów z 17 mazowieckich czasopism. Pełne teksty artykułów wraz z opisami bibliograficznymi można wykorzystywać w ramach dozwolonego użytku.

The program aims to digitize and make available online contents of the most important Polish journals in the humanities free of charge through the **bazhum.pl** website. The BazHum Bibliographic Database provides information on the contents of 326 journals, which contain over 335,000 articles. Since May 2013, BazHum has been on the Ministry of Science and Higher Education's list of reference databases that are considered during the evaluation of academic journals. The **bazhum.pl** website also provides full-text access to the content of many journals, including all issues of *Historical Review* (*Przegląd Historyczny*).

The BazHum project also included the creation of the Mazovia Humanities Journals collection (**mazowsze.hist.pl**), a site providing full-text access to digitized journals on the history, culture and society of this region. The database was created by the Polish History Museum in collaboration with regional cultural institutions. The collection currently consists of 9,500 articles from 17 periodicals from Mazovia. Full-text articles and bibliographic descriptions are provided under a fair use license.

PORTAL
WEBSITE

KOLEKCJA STARYCH DRUKÓW BIH UW

Kolekcja składa się z 609 starych druków ze zbiorów Biblioteki Instytutu Historycznego UW. Poszczególne starodruki przeglądać można bezpośrednio na stronie lub pobrać je i zapisać na własnym komputerze w jednym z dwóch formatów – PDF lub JPG. Dzięki serwisowi staredruki.ihuw.pl możliwe jest zaprezentowanie materiałów dotąd nie udostępnianych ze względu na zły stan zachowania. Narzędzie do prezentacji starodruków jest dostępne na Powszechnej Licencji Publicznej GNU (General Public License). Projekt zrealizowały Fundacja Naukowa Przyjaciół IH UW „Klio” i Muzeum Historii Polski przy dofinansowaniu z programu „Dziedzictwo Cyfrowe” Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

ONLINE ACCESS TO THE COLLECTION OF EARLY IMPRINTS IN THE LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF WARSAW INSTITUTE OF HISTORY

The collection consists of 609 rare and historical books from the Library of the University of Warsaw Institute of History. Various rare books and early imprints can be viewed directly on the page or downloaded onto your computer in PDF or JPG formats. The staredruki.ihuw.pl website also allows users to access materials that have not previously been made available due to their poor state of preservation. Tools for the presentation of manuscripts are available under a GNU General Public License. The project was carried out by Clio: Friends of the University of Warsaw Institute of History Research Foundation and the Polish History Museum, with funding from the Ministry of Culture and National Heritage's *Digital Heritage* program.

RODZINY ROZDZIELONE PRZEZ HISTORIĘ

FAMILIES SEPARATED BY HISTORY

PROJEKT
PROJECT

Od 2007 r. Muzeum Historii Polski realizuje projekt „Rodziny rozdzielone przez historię”. Jego celem jest udokumentowanie jednego z najważniejszych polskich doświadczeń XX wieku, jakim było rozdzielanie rodzin w latach 1939-1989, wynikające z przesiedleń i wywózki w okresie wojny, jak też decyzji o emigracji na Zachód z przyczyn politycznych lub ekonomicznych w okresie PRL-u.

The Polish History Museum has been carrying out its ongoing *Families Separated by History* project since 2007. Its purpose is to document one of the most important Polish experiences of the twentieth century, the separation of families during the years 1939-1989 as a result of resettlement and deportation during the war, and the decision of many to emigrate to the West for political or economic reasons during the period of communism.

Do projektu wciąż zbierane są kolejne relacje świadków, ich historie. Na stronie internetowej projektu (rodziny.muzhp.pl) zamieszczane są fragmenty wspomnień i towarzyszących im materiałów (głównie zdjęć).

The project continues to collect eyewitness accounts and stories sent by the public. The project's website (rodziny.muzhp.pl) contains excerpts of these accounts and accompanying materials (mainly photos).

STRONA INTERNETOWA MUZHP.PL I PROFILE MUZEUM NA PORTALACH SPOŁECZNOŚCIOWYCH

MUZHP.PL WEBSITE AND MUSEUM PROFILE ON SOCIAL MEDIA WEBSITES

The Polish History Museum website serves to promote the activities of the Museum and is a source of information about the most important events and anniversaries related to the history of Poland (articles, interviews). As part of its efforts to engage Internet users, muzhp.pl conducts and posts surveys about important historical events and figures. The calendar on the muzhp.pl website also provides a useful educational tool, and is regularly updated with new events.

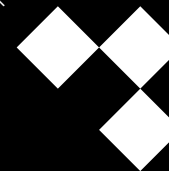
In addition, news about the Museum's current projects and historical trivia are posted on various social networking sites. The Museum has accounts on Facebook, Twitter, Google+, YouTube, Dailymotion, Vimeo, Instagram, Pinterest, and Flickr.

Strona internetowa MHP służy promocji działalności Muzeum oraz stanowi źródło informacji o najważniejszych wydarzeniach i rocznicach związanych z historią Polski (artykuły, wywiady). W ramach aktywizacji internautów na stronie muzhp.pl zamieszczane są sondy na temat istotnych wydarzeń bądź postaci historycznych. Przydatnym narzędziem edukacyjnym na stronie muzhp.pl jest kalendarium regularnie uzupełniane o nowe wydarzenia.

Dodatkowo, wiadomości o bieżących projektach MHP oraz ciekawostki historyczne zamieszczane są na społecznościowych portalach internetowych. Muzeum ma swoje konto na portalu Facebook, Twitter, Google+, YouTube, Dailymotion, Vimeo, Instagram, Pinterest, Flickr.

PATRIOTYZM JUTRA
PATRIOTISM OF TOMORROW
WYDARZENIE HISTORYCZNE ROKU 2012
HISTORICAL EVENT OF THE YEAR 2012
OTWARTE MUZEUM
OPEN MUSEUM

INNE

OTHER

To program realizowany od 2006 r. ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Muzeum Historii Polski prowadzi go od 2009 r. Celem „Patriotyzmu Jutra” jest wspieranie ważnych i oryginalnych inicjatyw związanych z historią Polski oraz upamiętnieniem wydarzeń i postaci istotnych w dziejach kraju. Program adresowany jest m.in. do organizacji pozarządowych, lokalnych stowarzyszeń, bibliotek, domów kultury.

W 2013 r. zespół sterujący programem „Patriotyzm Jutra” rozpatrzył ponad 900 wniosków, a 136 projektów otrzymało dotacje. Wybrany projektom przyznano dotacje od 5 tys. do ponad 40 tys. złotych. Łączna suma dotacji wyniosła 2,5 mln złotych.

This program was initiated by the Ministry of Culture and National Heritage in 2006, and has been continued by the Polish History Museum since 2009. The purpose of the *Patriotism of Tomorrow* program is to support important and original initiatives associated with the history of Poland and the commemoration of important events and characters in the nation's history. Among the program's primary addressees are non-governmental organizations, local associations, libraries, and houses of culture.

In 2013, *Patriotism of Tomorrow* received over 900 applications, and awarded grants for 136 projects. The selected projects were awarded grants ranging from 5,000 to more than 40,000 PLN. The total amount of grants awarded amounted to 2.5 million PLN.

WYDARZENIE HISTORYCZNE ROKU 2012

HISTORICAL EVENT OF THE YEAR 2012

PLEBISCYT
PLEBISCITE

Dyrektor MHP Robert Kostro wręcza zwycięską statuetkę PHM Director Robert Kostro issuing awards to winners

Konkurs organizowany jest wspólnie przez portal historia.org.pl i Muzeum Historii Polski. Jego celem jest uhonorowanie organizatorów, twórców oraz inicjatorów najciekawszych przedsięwzięć historycznych.

W V edycji plebiscytu nadesłano 65 propozycji z całego kraju, spośród których jury wybrało finałową dwunastkę. W internetowym głosowaniu zwyciężył projekt edukacyjny towarzyszący musicalowi „Korczak” Opery i Filharmonii Podlaskiej w Białymstoku. Drugie miejsce zajęła inscenizacja historyczna „Ostatnia Tajemnica Riese”, a na trzecim miejscu uplasował się Szlak Baški Murmańskiej w Twierdzy Modlin.

Uroczysta gala wręczenia zwycięskiej statuetki i dyplomów odbyła się 20 kwietnia w Operze i Filharmonii Podlaskiej w Białymstoku.

The competition was jointly organized by the historia.org.pl website and the Polish History Museum. Its purpose was to honour the organizers, authors and initiators of interesting historical projects.

During the 5th edition of the plebiscite, 65 proposals were submitted from across the country, from which a jury selected twelve finalists. The winners were selected by means of an online vote: first place went to an educational project accompanying the musical *Korczak*, performed by the Podlasie Opera and Philharmonic in Białystok. Second place was awarded to the staging of the *Last Secret of Riese* historical reenactment, and third place went to the *Trail of Baška Murmańska* at the Modlin Fortress.

Statuettes and diplomas were handed out to the winners during a gala awards ceremony on April 20 at the Podlasie Opera and Philharmonic in Białystok.

OTWARTE MUZEUM OPEN MUSEUM

W październiku rozpoczęły prace nad projektem mającym na celu wprowadzenie otwartej polityki twórczenia i udostępniania zasobów Muzeum Historii Polski. Na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 3.0. Polska udostępnione zostały zasoby informacyjne MHP na stronie kalendarium.muzhp.pl. Także materiały edukacyjne oraz artykuły publikowane na stronach MHP udostępnione zostały na licencjach Creative Commons. Celem projektu jest przygotowanie nowych wytycznych w kwestiach prawno-autorskich i stosowanych standardach otwartości technologicznej oraz wdrożenie ich w Muzeum.

In October, work began on a project aimed at introducing an open policy in relation to the development of and access to the resources of the Polish History Museum. All resources on the Museum kalendarium.muzhp.pl website have been made available under a Creative Commons Attribution 3.0. Poland License. In addition, educational materials and articles published on the Museum's website are available under Creative Commons licenses. The aim of the project is to prepare and implement new guidelines for dealing with legal and copyright issues and relevant standards of technological openness for the Museum.

UDZIAŁ W IMPREZACH KULTURALNYCH PARTICIPATION IN CULTURAL EVENTS

Noc Muzeów / Night of Museums

Muzeum Historii Polski bierze udział w wielu wydarzeniach kulturalnych organizowanych w Polsce i za granicą. W 2013 r. Muzeum brało udział w 10. warszawskiej **Nocy Muzeów**, która odbyła się 18 maja. Prawie 2 tysiące osób odwiedziło tymczasową siedzibę Muzeum, które na terenie Ogrodu Saskiego przygotowało szereg atrakcji pod hasłem „Zagraj i zbuduj swoje miasto”. Uczestnicy,

The Polish History Museum takes part in many cultural events organized in Poland and abroad. In 2013, the Museum participated in the 10th edition of **Night of Museums** in Warsaw, held May 18. Nearly 2,000 people visited the temporary seat of the Museum, which prepared a variety of activities in Saxon Garden under the slogan *Play and Build Your City*. By means of fun outdoor activities, participants

Noc Muzeów / Night of Museums

dzięki grom planszowym, mogli wziąć udział w planowaniu i budowaniu dawnych osad i miast. Ponadto przypomniane zostały fragmenty polskich legend w interpretacji Teatru Wolandejskiego.

MHP miało swoje stoisko na **17. Pikniku Naukowym**. Piknik, po raz pierwszy zorganizowany na Stadionie Narodowym, odwiedziło ok. 140 tys. osób. Muzeum przygotowało wiele atrakcji: można było zbudować słowiański gród, rozwiązać zagadki dokumentu „Dagome iudex” czy pomóc Mieszko I podjąć decyzję o przyjęciu chrześcijaństwa. Najmłodszy natomiast mieli okazję dodać trochę kolorów do strojów Mieszka I i Dobrawy.

17. Piknik Naukowy / 17th Science Picnic

were able to take part in the planning and building of ancient settlements and cities. They also heard fragments of Polish legends as interpreted by actors from the Teatr Wolandejski.

The Museum also had a booth at the 17th Science Picnic. This year, the picnic was organized for the first time at the National Stadium, and drew approximately 140,000 visitors. The Museum prepared a number of attractions: you could build an early Slavic settlement; solve the mystery of the *Dagome iudex*, an early historical document; or help Mieszko I decide whether to adopt Christianity. Meanwhile, younger children had an opportunity to add some colour to the outfits of Mieszko I and Dobrawa.

Raz dwa trzy – warszawiakiem jesteś TY
One, Two, Three – You're a Varsovian

Muzeum uczestniczyło również 15 sierpnia w obchodach **93. rocznicy Bitwy Warszawskiej** zorganizowanych w Ossowie k. Wołomina. Muzeum przygotowało multimedialny stół sztabowy dotyczący wydarzeń wojny polsko-bolszewickiej z 1920 r. oraz komputerową grę decyzyjną „Osamotnieni”, której uczestnicy mogli wcielić się w przedstawicieli Rządu Polskiego i odczuć trud negocjacji dyplomatycznych związanych z wojną 1920 r. Dodatkowo na wszystkich chętnych czekał symulator samolotu myśliwskiego „Oeffag D.III”, używanego przez polskie lotnictwo w okresie wojny polsko-bolszewickiej.

Również w 2013 r. Muzeum włączyło się do międzymuzealnej gry rodzinnej „**Raz dwa trzy – warszawiakiem jesteś TY**”. Uczestnicy zabawy śledzili losy bohaterów historycznych – znanych i nieznanymi mieszkańców stolicy. W ogrodzie Muzeum Historii Polski poznali oni bliżej postać Aleksandra Waszkowskiego, ostatniego naczelnika miasta Warszawy w powstaniu styczniowym 1863-1864.

93. rocznica Bitwy Warszawskiej
93rd anniversary of the Battle of Warsaw

The Museum also participated in celebrations organized on August 15 in Ossów (near Wołomin), marking the **93rd anniversary of the Battle of Warsaw**. The Museum staff prepared a multimedia “headquarters” table featuring information on events related to the Polish-Bolshevik War of 1920, and a decision-making computer game, where participants could assume the roles of members of the Polish government and experience the difficulties they faced during diplomatic negotiations to end the war in 1920. An additional attraction for visitors was a flight simulator of an *Oeffag D.III* fighter airplane, a model used by the Polish Air Force during the Polish-Bolshevik War.

In 2013, the Museum also participated in the multi-museum family game *One, Two, Three – You're a Varsovian*. Participants followed the fates of historical characters – both well-known and unknown inhabitants of the capital. In the garden of the Polish History Museum, players met Aleksander Waszkowski, the last “City Commander” of Warsaw during the January Uprising in 1863-1864.

Muzeum Historii Polski w 2013 r. wzbogaciło się o cenne obiekty, przekazane zarówno przez instytucje, jak i osoby prywatne. Łącznie w inwentarzu muzealnym znajduje się już ponad 13 tys. muzealiów, w tym duże ilości przedmiotów przywiezionych z Krakowa, a gromadzonych wcześniej w Muzeum PRL-u, ówczesnym oddziale MHP. W związku z planami powstania w Krakowie odrębnej samorządowej placówki opowiadającej o tym okresie, z początkiem 2013 r. oddział MHP został zamknięty.

In 2013, the Polish History Museum added numerous precious objects, donated by both institutions and individuals, to its collection. In total, the Museum's inventory comprises more than 13,000 exhibits, including a large number of items from the Museum of Poland Under the Communist Regime, a former Kraków branch of the Polish History Museum. In connection with the planned creation of a separate local museum in Kraków, the Polish History Museum branch in the city was closed in early 2013.

Finis Poloniae 1831, autor nieznan, wg Dietricha Montena, II ćw. XIX w., olej na płótnie

Finis Poloniae 1831, artist unknown, based on Dietrich Monten's work, 2nd quarter of 19th c., oil on canvas

Patent oficerski nr 4514 Aleksandra Schottko, który uzyskał stopień kapitana w korpusie oficerów piechoty ze starszeństwem od dnia 1. lipca 1919, Warszawa, 01.02.1933 (Dar Stanisławy Schottek)

Officer's commission no. 4514 for Aleksander Schottek, who earned the rank of Captain in the infantry officers' corps on July 1, 1919, Warsaw, 01.02.1933 (A gift from Stanisława Schottek)

We wrześniu Polski Instytut Studiów Kościelnych w Rzymie podarował Muzeum kolekcję publikacji związanych z działalnością kulturalną i społeczną II Korpusu Polskiego, w tym podręczniki szkolne wydane w Jerozolimie, Bari, Rzymie. Do MHP trafiły również londyńskie wydawnictwa emigracyjne. Muzeum otrzymało także łóżko polowe żołnierza II Korpusu.

MHP dokonało w 2013 r. zakupu dwóch rzadkich plakatów z 1917 r. zachęcających do walki o niepodległość Polski oraz XIX-wiecznej kopii obrazu Dietricha Montena zatytułowanego „Finis Poloniae 1831”, przedstawiającego przekroczenie granicy pruskiej przez polskie oddziały po klęsce powstania listopadowego. Ponadto udało się pozyskać zabytkowy karabin samopowtarzalny wz. 38 „Maroszek”, stanowiący wartościowy przykład polskiej przedwojennej myśli technicznej.

In September, the Polish Ecclesiastical Institute in Rome donated to the Museum a collection of publications related to the cultural and social activities of the Polish II Corps, including schoolbooks published in Jerusalem, Bari, and Rome. In addition, the Polish History Museum received publications issued by the London-based emigrant community. A soldier's cot from the Polish II Corps was also donated to the Museum by an individual.

In 2013, the Museum also purchased two rare posters from 1917 encouraging Poles to fight for Poland's independence, and a nineteenth-century copy of a painting by Dietrich Monten, entitled *Finis Poloniae 1831*, depicting Polish troops crossing the Prussian border after the defeat of the November Uprising. In addition, the Museum obtained an historic *Maroszek Model 38* self-repeating rifle, a valuable example of Polish pre-war technical prowess.

Władysław Teodor Benda, *Armia Polska we Francji. Polish Army in France. Centrum Rekrutacyjne. Recruiting Centre*, New York, 1917, litografia barwna / colour lithograph

Witold Gordon, *Polacy! Idźcie na bój na prawy - za ziemię Polską, za pokrzywdzoną!*, 1917, Związek Narodowy Polski w Stanach Zjednoczonych, litografia barwna

Witold Gordon, *Poles! Under the Polish flag on to the fight „for our liberty and yours!” Enlist today*, 1917, Polish Union of the United States, colour lithograph

„SYBILLA” 2012 DLA MHP ZA WYSTAWĘ „POD WSPÓLNYM NIEBEM”

SYBILLA 2012 FOR THE MUSEUM'S
UNDER A COMMON SKY EXHIBITION

Od lewej: Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Małgorzata Omilanowska, kuratorka wystawy i kierownik Działu Wystawienniczego MHP Monika Matwiejczuk

From left: Under-Secretary of State of the Ministry of Culture and National Heritage Małgorzata Omilanowska, Exhibition curator and Head of the PHM Exhibition Department Monika Matwiejczuk

Muzeum Historii Polski otrzymało nagrodę Sybilla 2012 za wystawę „Pod wspólnym niebem. Rzeczpospolita wielu narodów, wyznań, kultur (XVI-XVIII w.)”, pokazywaną na Zamku Królewskim w Warszawie, w kategorii najlepsza wystawa historyczna.

The Polish History Museum was awarded a *Sybilla 2012 Prize* for its exhibition *Under a Common Sky. The Commonwealth of Many Nations, Religions and Cultures (16th-18th centuries)*, held in the Royal Castle in Warsaw, for the category of best historical exhibition.

„Sybilla” jest najbardziej prestiżową nagrodą muzealniczą w Polsce. W 2013 r. odbyła się jej XXXIII edycja. Nagroda przyznawana jest za dokonania w sferze działalności muzealnej. Uroczysta gala wręczenia nagród odbyła się 17 maja w Warszawie.

2013 marked the 33rd edition of the *Sybilla Awards*, the most prestigious award given to museums in Poland. The Prize is awarded in recognition of exceptional achievements by museums in their activities. A gala award ceremony took place on May 17 in Warsaw.

AMBASADOR KULTURY ZAMOŚCIA 2013

2013 ZAMOŚĆ CULTURAL AMBASSADOR

Od lewej: zastępca dyrektora Muzeum Historii Polski Piotr Podgórski, prezydent Miasta Zamość Marcin Zamoyski
From left: Deputy Director of the Polish History Museum Piotr Podgórski, President of Zamość Marcin Zamoyski

Muzeum Historii Polski otrzymało tytuł „Ambasadora Kultury” i statuetkę za współpracę z Muzeum Zamojskim przy wystawach: „Pod wspólnym niebem” oraz „Od Horodła do Horodła”.

„Ambasador, Sponsor i Animator Kultury” to honorowe wyróżnienia przyznawane od 2005 r. przez Prezydenta Miasta Zamościa osobom i instytucjom, które w znaczący sposób przyczyniają się do tworzenia nowej jakości zamojskiego życia kulturalnego oraz wspierają inicjatywy artystyczne.

Uroczysta gala podsumowująca kulturalny rok Zamościa odbyła się 12 grudnia.

The Polish History Museum was awarded the title of *Ambassador of Culture* and a statuette for its collaboration with the Zamość Museum on the exhibitions *Under a Common Sky* and *From Horodło to Horodło*.

The titles of *Ambassador, Sponsor and Animator of Culture* are honorary distinctions awarded since 2005 by the Mayor of the City of Zamość to individuals and institutions that have contributed significantly to the city's cultural life and supported artistic initiatives in Zamość.

A gala ceremony summing up the cultural year in Zamość was held on December 12.

VII MAZOWIECKIE ZDARZENIA MUZEALNE – WIERZBA 2012

7TH EDITION OF MASOVIAN MUSEUM EVENTS – WIERZBA 2012

MHP otrzymało wyróżnienie w kategorii „Najlepsza impreza, pokaz, ekspozycja w plenerze – zorganizowana poza terenem muzeum” za projekt „Warszawa przed powstaniem styczniowym”. Wyróżniony projekt to gra miejska przypominająca wydarzenia sprzed powstania. Gra, składająca się z trzech tras, została zróżnicowana według stopnia trudności i wieku uczestników. Przewodnikiem po grze była okolicznościowa „Jednodniówka”.

The Museum received an award in the category of *Best event, show, and outdoor exhibition organized off museum grounds* for the project *Warsaw Before the January Uprising*. The featured project is an urban game that recalls the events of the Uprising. The game consists of three routes that are differentiated by their degree of difficulty and the age of participants. The guide to the game came in the form of a commemorative one-off booklet.

SIEDZIBA I WYSTAWA STAŁA MUZEUM HISTORII POLSKI BUILDING AND PERMANENT EXHIBITION OF THE POLISH HISTORY MUSEUM

Siedziba Muzeum Historii Polski ma powstać w Warszawie blisko Zamku Ujazdowskiego (nad Trasą Łazienkowską). Obiekt ma mieć powierzchnię ok. 20 tys. m² i stać się jedną z najnowocześniejszych tego typu placówek w Polsce. Projektantem budynku jest pracownia Paczowski et Fritsch Architectes z Luksemburga. Projekt został wyłoniony w 2009 w międzynarodowym konkursie architektonicznym. W grudniu 2011 został rozstrzygnięty międzynarodowy konkurs na koncepcję plastyczno-przestrzenną ekspozycji stałej Muzeum. Zwycięzcą zostało konsorcjum: WWAA Pracownia Projektowa Marcin Mostafa i Platige Image. Otwarcie stałej siedziby MHP oraz wystawy głównej planowane jest na rok 2018.

The building that will house the Polish History Museum will be built in Warsaw near Ujazdowski Castle (spanning the Trasa Łazienkowska highway). The building will have some 20,000 m² of floor space and will be one of the most modern institutions of its kind in Poland. The building is being designed by Paczowski et Fritsch Architectes in Luxembourg. Their project was selected in 2009 in an international architectural competition. In December 2011, the results were announced of an international competition for the artistic and spatial concept for the Museum's permanent collection. The winning team was WWAA Pracownia Projektowa Marcin Mostafa and Platige Image. The opening of the Museum building and its main exhibition is scheduled for 2018.

DYREKTOR

DIRECTOR
Robert Kostro

ZASTĘPCA DYREKTORA

DEPUTY DIRECTOR
DZIAŁ ORGANIZACYJNO-PRAWNY
ORGANISATIONAL AND LEGAL DEPARTMENT

Kierownik / Head: Piotr Podgórski
tel. (+48) 22 211 90 03
piotr.podgorski@muzhp.pl

SEKRETARIAT / SECRETARY OFFICE

Olga Ząbek
tel. (+48) 22 211 90 02
fax: (+48) 22 211 90 33
info@muzhp.pl

DZIAŁ WYSTAWIENNICZY

EXHIBITION DEPARTMENT
Kierownik / Head: Monika Matwiejczuk
tel. (+48) 22 211 90 48
monika.matwiejczuk@muzhp.pl

SZEF ZESPOŁU EKSPERTÓW

PRACUJĄCYCH NAD WYSTAWĄ STAŁĄ

TEAM LEADER FOR EXPERTS
WORKING ON PERMANENT EXHIBITION
dr hab. Igor Kąkolewski (do / to 31.12.2013 r.)
dr hab. Piotr Ugniewski (od / from 1.01.2014 r.)
tel. (+48) 22 211 90 25
piotr.ugniewski@muzhp.pl

DZIAŁ EDUKACYJNY

EDUCATIONAL DEPARTMENT
Kierownik / Head: Małgorzata Żaryn
tel. (+48) 22 211 90 08
malgorzata.zaryn@muzhp.pl

DZIAŁ WYDAWNICTW I ZASOBÓW CYFROWYCH

PUBLISHING AND DIGITAL RESOURCES DEPARTMENT
Kierownik / Head: Dorota Szkodzińska
tel. (+48) 22 211 90 04
dorota.szkodzinska@muzhp.pl

DZIAŁ PROMOCJI

PROMOTION DEPARTMENT
Kierownik / Head: Marek Stremecki
Rzecznik Prasowy / Spokesman
tel. (+48) 22 211 90 11
marek.stremecki@muzhp.pl

DZIAŁ WSPÓŁPRACY Z ZAGRANICĄ

INTERNATIONAL COOPERATION DEPARTMENT
Ewa Wierzyńska
tel. (+48) 22 211 90 46
ewa.wierzynska@muzhp.pl

INWESTYCJE

INVESTMENTS
Dariusz Barański
tel. (+48) 22 211 90 31
dariusz.baranski@muzhp.pl

GŁÓWNY KSIĘGOWY

HEAD ACCOUNTANT
Joanna Dominiak
tel. (+ 48) 22 211 90 16
joanna.dominiak@muzhp.pl

BIBLIOTEKA / LIBRARY

Katarzyna Pawlicka
tel. (+48) 22 211 90 21
katarzyna.pawlicka@muzhp.pl

ul. Senatorska 35
00-099 Warszawa
www.muzhp.pl

RADA MUZEUM HISTORII POLSKI KADENCJA 2011-2015

POLISH HISTORY MUSEUM PROGRAM COUNCIL, 2011-2015

PRZEWODNICZĄCY RADY

CHAIR OF COUNCIL
prof. dr hab. Wojciech Roszkowski

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO RADY

DEPUTY CHAIR OF COUNCIL
prof. dr hab. Henryk Samsonowicz

dr hab. Jolanta Choińska-Mika

prof. dr hab. Andrzej Chwalba

prof. dr hab. Andrzej Friszke

prof. dr hab. Rafał Habielski

dr Adolf Juzwenko

Marek Kraszewski

prof. dr hab. Krzysztof Mikulski

prof. dr hab. Andrzej Paczkowski

prof. dr hab. Kazimierz Przybysz

prof. dr hab. Andrzej Rottermund

dr hab. Paweł Śpiewak

prof. dr hab. Wojciech Tygielski

prof. dr hab. Zofia Zielińska

STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ MUZEUM HISTORII POLSKI

ASSOCIATION OF FRIENDS OF THE POLISH HISTORY MUSEUM

Od 2011 r. przy Muzeum działa Stowarzyszenie Przyjaciół Muzeum Historii Polski. Jego głównym celem jest wspieranie działań MHP i udział w debacie nad jego programem. Stowarzyszenie pragnie być również forum obywatelskiej debaty na temat historii Polski i jej roli w życiu społecznym. Stowarzyszeniu zależy szczególnie na szerzeniu wiedzy na temat relacji pomiędzy historycznym dziedzictwem polskim a europejskim oraz wspieraniu inicjatyw przyczyniających się do pogłębienia wiedzy na temat dziejów Polski.

Na jego czele stanął dr Kazimierz Wóycicki. Stowarzyszenie skupia wielu wybitnych historyków i intelektualistów wywodzących się z różnych środowisk, wśród których są m.in. prof. Andrzej Chwalba, prof. Antoni Dudek, prof. Jan Kofman, prof. Zdzisław Najder, prof. Andrzej Nowak, prof. Adam Daniel Rotfeld, prof. Henryk Samsonowicz, prof. Wojciech Roszkowski oraz red. Jan Wróbel.

The Association of Friends of the Polish History Museum has existed at the Museum since 2011. Its main objective is to support the Museum and help guide its program. The Association also aims to be a forum for civic debate about Polish history and its role in society. The Association especially seeks to spread knowledge about the relationship between the historical heritage of Poland and that of Europe at large, and to support initiatives that contribute to improving the public's knowledge of Polish history.

Headed by Dr. Kazimierz Wóycicki, the Association brings together many eminent historians and intellectuals from a variety of backgrounds, including, among others, Prof. Andrzej Chwalba, Prof. Antoni Dudek, Prof. Jan Kofman, Prof. Zdzisław Najder, Prof. Andrzej Nowak, Prof. Adam Daniel Rotfeld, Prof. Henryk Samsonowicz, Prof. Wojciech Roszkowski and Jan Wróbel.

Muzeum Historii Polski składa serdeczne podziękowania za wsparcie naszych działań i projektów w 2013 dla:
Ministerstwa Edukacji Narodowej
Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Ministerstwa Spraw Zagranicznych
oraz sponsorom, partnerom i patronom medialnym.

The Polish History Museum would also like to express its sincere thanks to the following for their support of our work and projects in 2013:
Ministry of National Education
Ministry of Culture and National Heritage
Ministry of Foreign Affairs
and sponsors, partners and media partners.

SPONSORZY I PARTNERZY / SPONSORS AND PARTNERS

PATRONI MEDIALNI / MEDIA PATRONS

Wydawca / Publisher: Muzeum Historii Polski

Tłumaczenie / Translation: Thomas Anessi

Redakcja / Edited by: Małgorzata Kowalczyk, Wojciech Paduch

Wybór i opisy zdjęć / Choice and description of photos: Małgorzata Kowalczyk, Wojciech Paduch

Projekt graficzny i skład / Graphic design and layout: Adam Żebrowski (B-LIEVE)

Zdjęcia / Photos: Michał Heller (Opera i Filharmonia Podlaska – Europejskie Centrum Sztuki w Białymstoku / The Podlasie Opera and Philharmonic – European Art Center Białystok), Małgorzata Kowalczyk (MHP), Łukasz Kazek, Łukasz Kubacki (MHP), Danuta Matloch, Wojciech Paduch (MHP), Magdalena Szachowska (MHP), Mariusz Szachowski (MHP), Henryk Szkutnik (Muzeum Zamojskie / Zamość Museum), Wawrzyniec Sztark, Grzegorz Tomczewski (MHP), Łukasz Wojtach (MHP), Dominika Uczkiewicz (Ośrodek „Pamięć i Przyszłość” / *Memory and Future Institute*), Małgorzata Żaryn (MHP)

Druk / Printed by: TON PRINT

ISBN: 978-83-60642-90-0 © Muzeum Historii Polski / © Polish History Museum

www.muzhp.pl

